

Riksdagens protokoll

2011/12:39

Onsdagen den 30 november

Kl. 09.00 – 11.13

16.00 – 16.31

Protokoll
2011/12:39

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 24 november.

2 § Anmälan om sammansatt utrikes- och försvarsutskott

Från sammansatta utrikes- och försvarsutskottet hade följande memororia inkommit:

Sammansatt utrikes- och försvarsutskott

1 bil.

Utrikesutskottet och försvarsutskottet har jämlikt riksdagsordningen 4 kap. 8 § i separata beslut den 15 november respektive den 22 november 2011 överenskommit att genom deputerade i sammansatt utskott gemensamt bereda propositionerna 2011/12:29 *Fortsatt svenskt deltagande i den internationella säkerhetsstyrkan i Afghanistan (ISAF)* och 2011/12:33 *Fortsatt svenskt deltagande i den internationella Kosovostyrkan (KFOR)*.

Till deputerade och suppleanter i det sammansatta utskottet har utsetts de i bifogade förteckning upptagna riksdagsledamöterna.

Det sammansatta utskottet, som benämns Sammansatta utrikes- och försvarsutskottet (UFöU), har vid konstituerande sammanträde den 24 november 2011 utsett följande presidium:

Karin Enström (M), ordförande

Peter Hultqvist (S), vice ordförande

Stockholm den 24 november 2011

Martin Brothén

Kanslichef utrikesutskottet

Ingemar Wahlberg

Kanslichef försvarsutskottet

Ledamöter och suppleanter i sammansatta utrikes- och försvarsutskottet (UFöU)

Ur utrikesutskottet

Ledamöter

Karin Enström (M)
Urban Ahlin (S)
Walburga Habsburg Douglas (M)
Carina Hägg (S)
Kent Härstedt (S)
Mats Johansson (M)
Hans Linde (V)

Suppleanter

Carin Runeson (S)
Olle Thorell (S)
Kenneth G Forslund (S)
Ulrik Nilsson (M)
Elisabeth Björnsdotter Rahm (M)
Fredrik Malm (FP)
Kerstin Lundgren (C)
Désirée Pethrus (KD)
Julia Kronlid (SD)
Bodil Ceballos (MP)

Ur försvarsutskottet

Ledamöter

Cecilia Widegren (M)
Peter Hultqvist (S)
Hans Wallmark (M)
Åsa Lindestam (S)
Allan Widman (FP)
Clas-Göran Carlsson (S)
Staffan Danielsson (C)
Peter Rådberg (MP)
Mikael Oscarsson (KD)
Mikael Jansson (SD)

Suppleanter

Annicka Engblom (M)
Anders Hansson (M)
Eva Sonidsson (S)
Anna-Lena Sörenson (S)
Johan Forssell (M)
Torbjörn Björlund (V)
Roza Güclü Hedin (S)

Promemorian lades till handlingarna.

3 § Anmälan om inkomna faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen

Tredje vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2011/12:FPM36 Förordning om marknadsmissbruk *KOM(2011)651* till finansutskottet

2011/12:FPM39 Förordning om riktlinjer för transeuropeiska telekommunikationsnät *KOM(2011)657* till trafikutskottet

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2011/12:145

Till riksdagen

Interpellation 2011/12:145 Åtgärder för skadereducering inom beroendevården

av William Petzäll (-)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 16 december.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.

Stockholm den 28 november 2011

Socialdepartementet

Maria Larsson (KD)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditionschef

Interpellation 2011/12:149

Till riksdagen

Interpellation 2011/12:149 Kvaliteten i äldreomsorgen

av Monica Green (S)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 16 december.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.

Stockholm den 28 november 2011

Socialdepartementet

Maria Larsson (KD)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditionschef

5 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades

EU-dokument

KOM(2011)746 och KOM(2011)747 till finansutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 24 januari 2012.*

KOM(2011)789 till miljö- och jordbruksutskottet

Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 20 januari 2012.*

6 § Internationell samverkan

Föredrogs
utrikesutskottets betänkande 2011/12:UU1
Utgiftsområde 5 Internationell samverkan (prop. 2011/12:1 delvis).

Anf. 1 BODIL CEBALLOS (MP):

Fru talman! I det senaste numret av tidningen Riksdag & Departement kan vi läsa att vapenexporten till fattiga och odemokratiska länder drar ned det blågula betyget i tankesmedjan Center for Global Development's index, ett betyg som annars i synnerhet tack vare det svenska biståndet ändå hamnar väldigt högt. Med tanke på de ständiga rapporter, och förslag, som kommer från den svenska tankesmedjan Timbro – som ständigt beskriver hur dåligt det svenska biståndet är – är det bra att veta att i andra delar av världen har det svenska biståndet ett väldigt gott renommé. Enligt Center for Global Development är Sverige när det gäller bistånd världsledande oavsett om man mäter kvantitet, kvalitet eller grad av bundet bistånd. Vi ska vara stolta över det svenska biståndet – inte tvärtom.

Fru talman! Sverige har som sagt gott renommé i världen, men glansen har börjat falna sedan några år tillbaka. Regeringens inställning till vapenexport är en av de frågor som bidrar till att reducera det tidigare goda ryktet. Enligt den tidigare nämnda tankesmedjan är det få rika länder som har en högre andel vapenexport riktad till fattiga och odemokratiska länder än vad Sverige har.

Sedan alliansregeringen tillträdde har den svenska vapenexporten klättrat snabbt på listan av länder som utmärker sig för att sälja vapen till icke-demokratiska och fattiga stater. I synnerhet är det exporten till Pakistan som ifrågasätts. Det är också så att det har inrättats en vapenexportmyndighet, och som namnet antyder har den en enda uppgift – att sälja vapen. Det är en mycket märklig konstruktion i ett land som varje år har mänskliga rättigheter som honnörsord i regeringens utrikespolitiska deklamationer.

Den svenska frihandelsministern har sedan hon tillträdde genomfört många dörröppnare-för-företagen-resor till diktaturer runt om i världen. Vid ett flertal tillfällen har ministern främjat vapenexport till stater där det förekommer omfattande kränkningar av mänskliga rättigheter. Frågan är varför inte demokratiska länder är intressanta att besöka och ”öppna dörrar” i. Vi har väl annat att sälja än vapen i det här landet, grön teknik till exempel.

Men inte heller när det gäller att främja tekniköverföring för fredliga ändamål till fattiga länder hör Sverige till de bättre länderna – till skillnad mot vad man skulle kunna tro när man hör regeringspartierna prata miljö, klimat och näringslivssatsningar här i kammaren till exempel. Tack och lov är vi ju åtminstone bra på bistånd. Och nu när riksdagen beslutat att införa ett skärpt demokratikriterium för krigsmaterielexport kan det förhoppningsvis bli en förändring även vad gäller den. Men hittills har vi inte sett några tydliga tecken på att så är fallet.

Fru talman! Som jag nu beskrivit hänger regeringens politik inte ihop. Redan 2003 beslutade Sveriges riksdag att all politik som Sverige bedriver, såväl miljöpolitik, handelspolitik som försvarspolitik, ska främja

fattigdomsbekämpning och stärka mänskliga rättigheter. Riksdagsbeslutet om politik för global utveckling innebär krav på en förändrad politik som ger alla ministrar och departement liksom statliga myndigheter uppdraget att i alla sammanhang fatta beslut och agera på ett sätt som stämmer överens med utvecklingsmål som tar sin utgångspunkt i fattiga människors perspektiv och genomsyras av mänskliga rättigheter. I Sverige ska politiken för global utveckling, PGU, styra alla verksamhetsområden.

Regeringen har ett stort ansvar för reglering av de aktörer som ägnar sig åt diplomati, statlig utlåning, exportstöd och satsningar för att främja svensk export. Om de inte underställs tydliga och transparenta styrinstrument finns det stor risk att affärer genomförs som krockar med målet att svensk politik i alla sammanhang ska bidra till minskad fattigdom i världen och stärka respekten för mänskliga rättigheter.

Det har alla partier ställt sig bakom. Men även PGU ifrågasätts nu av tankesmedjan Timbro som i dagarna lagt fram förslag om förändringar av den svenska PGU:n. Frågan är om regeringen kommer att ansluta sig till Timbros förslag eller om den står fast vid det en enig riksdag en gång ställde sig bakom, eller åtminstone låter en eventuell förändring passera en parlamentarisk utredning.

Det rimmar nämligen illa med PGU att satsa på vapenexport och samtidigt minska de medel som går till fredsarbete. Till exempel har den så kallade fredsmiljonen, som organisationer som arbetar med fredsfrämjande och nedrustning kunnat söka medel från de senaste åren, minskat. I Miljöpartiets budget lägger vi 5 miljoner kronor mer till fredsmiljonen jämfört med regeringens förslag. Vi menar att civilsamhället är en viktig aktör i både bistånds- och fredsarbete och en aktör som når ut i svårtillgängliga miljöer dit stater och institutioner många gånger har svårt att nå.

Sipri, Stockholm International Peace Research Institute, drabbades också för några år sedan av en besparing på 5 miljoner kronor och gavs i uppdrag att öka ansträngningarna för att hitta externa finansiärer. Det har de också lyckats göra, men vi menar att det är mycket angeläget att fredsforskningen har en stabil finansiering och inte hänvisas till att arbeta i projektform. Vid det möte utskottet hade med Sipri underströk institutet vikten av stabil grundfinansiering för sin forskning. Också Sipris anslag vill vi öka med 5 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. Medlen tar vi från försvarsbudgeten, där vi bland annat drar ned på försvarsexportmyndigheten.

Fru talman! Inte bara fredsarbetet behöver ökade medel inom vårt utgiftsområde. Vi menar att den nordiska dimensionen och Östersjösamarbetet är två fundament för vår säkerhet och att det också här behövs ökade resurser. Bland annat bör Sverige ta initiativ till att det byggs upp en oljeskyddsberedskap i anslutning till planerade rutter för oljetrafiken, och det bör ske i samverkan med övriga strandstater. Det ekonomiska samarbetet och handelsutbytet förväntas öka betydligt i vårt närområde och därmed också sjötransportsystemet. Vi anslår därför 10 miljoner mer till det nordiska samarbetet.

Arktis och Barents hav har en särställning och får en allt större strategisk betydelse för oss. I takt med att isarna smälter öppnar sig både nya möjligheter och nya hot. Om hoten eller möjligheterna blir störst har vi olika synpunkter på i olika länder. Flera ser möjligheterna att exploatera

som något mycket positivt och lukrativt. Jag ser samma möjligheter som ett mycket stort hot – inte bara på grund av eventuella konflikter med urbefolkning och mellan länder i området, utan på grund av att alla nya möjligheter att exploatera olja är ett ytterligare hot inte bara mot isarna och isbjörnarna i Arktis utan också mot hela mänskligheten.

Men oavsett hur det blir är det viktigt att vi står rustade att möta de nya utmaningarna och att vi också är beredda att prioritera samarbetet allra längst i norr. Vi vill därför anslå 10 miljoner extra utöver regeringens budget.

Medlen för det nordiska samarbetet och Östersjösamarbetet samt Arktis och Barents hav flyttar vi också från försvarsbudgeten. Eftersom vi inte kan yrka på våra förslag här som är en del av hela den stora budgeten lämnar vi våra förslag i ett särskilt yttrande.

Fru talman! Under de senaste åren har det talats allt oftare om mänsklig säkerhet, till skillnad från territoriell säkerhet. Det är positivt, för vad ska vi med territoriell säkerhet till om vi människor inte är säkra på det territorium som säkras?

De vars säkerhet drabbas värst i de flesta konflikter är kvinnor, men också barn. Därför bör både genus- och barnperspektiv finnas med i analyserna av säkerhetsläge och säkerhetsbehov.

När det gäller genusperspektiv på situationer och länder i konflikt är Sverige ett av de bättre länderna. Det innebär inte att vi inte kan göra mer. Det är känt att systematiska våldtäkter och massvåldtäkter alltid har använts i väpnade konflikter. Kongo är ett av många exempel där kvinnor har fått utstå de allra grövsta sexuella brotten.

Massvåldtäkter och systematiska våldtäkter bör bedömas som krigsförbrytelser, det är vi nog alla överens om. PGU är vi också överens om. Men vi utvisar ändå kvinnor som utsatts för just krigsförbrytelser från Sverige tillbaka till hemländerna och tillbaka till förövarna. Det rimmar illa med PGU. Frågan är därför om allianspartierna menar allvar med allt vackert tal om kvinnors säkerhet och resolutionerna 1325 och 1820. Eller är kvinnors säkerhet viktig bara så länge kvinnorna inte råkar befinna sig i Sverige och inte befinner sig i Sverige utan uppehållstillstånd?

Sverige undervisar både kvinnor och män som ska tjänstgöra i fredsbyggande insatser i resolutionerna 1325 och 1820. Det är bra, men det bör kompletteras med en handlingsplan för att förverkliga de ovan nämnda resolutionerna i alla samarbetsländer. Inte minst har vi möjlighet att verka för att EU ska upprätta handlingsplaner för genomförande av resolutionerna 1325 och 1820 och att det i EU:s säkerhetsstrategi skrivs in en politisk förpliktelse att leva upp till resolutionerna.

Det räcker inte att tala om säkerhet, man måste också agera. Jag yrkar därför bifall till reservation 3.

Anf. 2 JULIA KRONLID (SD):

Fru talman! Jag börjar med att yrka bifall till Sverigedemokraternas reservationer 1 och 2.

Sverigedemokraterna ser positivt på att Sverige deltar i internationella samarbeten. Det är viktigt att vi inledningsvis slår fast detta. Vi anser till exempel att FN och Europarådet utgör viktiga samarbetspartner. Vi sätter också stort värde på det nordiska samarbetet. Det är dock precis lika viktigt att slå fast att man bör ha en vägledande bild för sina samarbeten

och att man låter de avtal man ingår styras av detta. Ett gott samarbete med andra länder och andra parter bör kunna ske genom ett ömsesidigt förtroende och gemensamma intressen. Av denna anledning finner vi i Sverigedemokraterna att vi måste ifrågasätta fler av de så kallade samarbeten som Sverige har ingått eftersom vi frågar oss vilken relevans de egentligen har.

Fru talman! Låt mig ta ett exempel. Under en följd av år har Sverige ingått i ett samarbete med Ryssland där vi för miljonbelopp har bidragit till finansieringen av reningsverk längs med Östersjön. Nu ifrågasätter vi inte behovet av reningsverk och rent vatten i Östersjön, och det är möjligt att det fanns ett behov av stöd för ett antal år sedan i Ryssland. Jag måste dock säga att jag har svårt att se varför Ryssland i dag inte själva skulle kunna bära kostnaden för dessa reningsverk. Trots den bitvis bristfälliga ekonomi som vår granne i öst uppvisar är Ryssland fortfarande en av världens stormakter, och med stora inkomster från gas och olja innehar Ryssland helt andra ekonomiska muskler än vad lilla Sverige har. Det framstår som orimligt att vi fortfarande ska betala dessa reningsverk.

Vi kan som sagt förstå att det har funnits ett behov av att stötta Ryssland till en positiv utveckling efter Sovjetunionens fall, men nu har det gått lång tid, och efter över 15 år av svenskt miljö- och demokratistöd till Ryssland är det enligt vår mening nu dags för en avslutning. Vi anser att Ryssland bör ta ansvar för finansieringen av sina egna reningsverk i Östersjöregionen, och vi vill inte försvarbart att ansvaret ska ligga på svenska skattebetalare. Vi vill gärna se ett gott samarbete med Ryssland genom ett ömsesidigt förtroende och gemensamma intressen men inte genom bistånd till ett land som enligt OECD:s, DAC:s, kriterier inte räknas som ett utvecklingsland.

Fru talman! Dessa reningsverk är dock inte det enda projekt som Sverige finansierar i Ryssland. Vi bedriver också vissa typer av jämställdhetsarbete via Sida inom ramen för Östersjöarbetet. Enligt Sidas årsredovisning har pengar som gått via dessa anslag använts bland annat till att ordna pappautbildningar för ryska män i Moskva för att förändra könsroller. Jag kan förstå att det finns en vilja att verka för jämställdhet i andra länder, men jämställdhetspolitik av detta slag borde vara en verksamhet som faller inom det enskilda landets ansvar, särskilt när Ryssland inte räknas som ett utvecklingsland. Rimligen borde regeringen i stället till exempel ta mer ansvar för en värdig äldreomsorg i Sverige. Med hänvisning till det anförda vill vi bland annat minska samarbetet när det gäller Östersjön med 83 miljoner.

Fru talman! Vi ställer oss däremot positiva till samarbete inom Visbyprogrammet och Östersjöteamet på områden som handlar bland annat om att samverka mot skogsbränder och mot trafficking och att ha ett utbyte inom forskning och utbildning. Där skulle vi gärna se ett ännu närmare samarbete med våra baltiska grannländer.

Fru talman! Vi har dessutom en motivreservation i föreliggande betänkande där vi har en annan motivering än majoriteten.

Som tidigare har anförts är Sverigedemokraterna inte principiellt emot internationella insatser i andra länder. I flera fall anser vi det vara viktigt att bidra till fred och stabilitet. Däremot kan vi inte instämma i utskottets positiva inställning till utvecklingen av EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik samt EU:s gemensamma utrikestjänst,

EEAS. Sverigedemokraterna är kritiskt inställda till EU:s gemensamma försvars- och säkerhetspolitik eftersom vi ser med oro på att Sverige alltmer engagerar sig i internationella militära insatser som har en begränsad förankring hos det svenska folket och som riksdagen har begränsade möjligheter att få inflytande över. Vi ser även kritiskt på EU:s gemensamma utrikestjänst eftersom det ofrånkomligen urholkar svenska utrikespolitiska intressen när mycket av vår utrikespolitik överläts åt EU. Avslutningsvis yrkar jag återigen bifall till våra reservationer 1 och 2.

Anf. 3 BODIL CEBALLOS (MP) replik:

Fru talman! Jag blev lite undrande när Julia Kronlid talade om biståndet till Ryssland under behandlingen av just detta betänkande eftersom vi nu talar om internationell samverkan och inte om biståndsbudgeten. Det som Julia Kronlid tog upp handlade väl mer om biståndsbudgeten.

Anf. 4 JULIA KRONLID (SD) replik:

Fru talman! Jo, jag är mycket väl medveten om att vi inte talar om bistånd i dag. Men Sverige har under många år gett bistånd till Ryssland. Nu anser jag att det enda som man har gjort är att man har flyttat detta till ett annat utgiftsområde och inte längre kallar det bistånd utan grannsamverkan. Men vi ger fortfarande stora medel till Ryssland som självt har stora möjligheter att stå för dessa kostnader. Då anser jag att särskilt dessa reningsverk är någonting som Ryssland självt ska kunna ta ansvar för. Jag anser därför att vi fortfarande ger bistånd till Ryssland. Vi har bytt namn på det.

Anf. 5 BODIL CEBALLOS (MP) replik:

Fru talman! Då kan jag konstatera att det egentligen inte är de medel som Julia Kronlid talar om just nu som vi diskuterar i dag, utan detta tillhör biståndsbudgeten som vi kommer att diskutera lite senare.

Om man tittar på det som har skett med det bidrag som har getts för miljöåtgärder i Ryssland måste vi tänka på att det faktiskt gynnar oss själva också och den gemensamma Östersjön som vi på något sätt måste skydda.

Även om Ryssland har de ekonomiska medlen hjälper inte det om Ryssland inte har den politiska viljan. Vi kommer inte att få ett renare Östersjön så länge Ryssland självt inte vill. Därför är det bra att Sverige arbetar med att rena Östersjön och med att hjälpa våra grannländer att också rena Östersjön.

I och för sig tror jag inte att det är så att vi fortfarande betalar för ryska reningsverk. Vi har tidigare gjort det, men jag tror inte att det är så nu.

Anf. 6 JULIA KRONLID (SD) replik:

Fru talman! Jag vill klargöra att det i årets budget från regeringen klart och tydligt står att 35 miljoner går till reningsverk i Ryssland. De pengar vi i dag talar om finns under detta anslag. 35 miljoner går också till olika andra projekt i Ryssland – jag ser detta som det som förut har varit biståndsarbete men som nu flyttats till utgiftsområde 5, som vi i dag

diskuterar. Inom det området föreslår vi bland annat en minskning med 83 miljoner.

Apropå detta med att Ryssland inte har ekonomiska möjligheter och måhända inte vill ta sitt ansvar: Ja, det må vara så. Men jag tycker kanske inte att Sveriges svar ska vara: Okej, ni vill inte ta ansvar, så vi betalar i stället.

Kanske borde det finnas andra vägar att påverka Ryssland. Till exempel har Ryssland byggt en gasledning genom svenska vatten. Vi tycker väl att man borde ha ställt upp tydligare villkor: Ska ni få bygga en gasledning genom våra vatten bör ni också kunna ta er del av ansvaret för ett rent Östersjön.

Anf. 7 URBAN AHLIN (S):

Fru talman! Jag yrkar bifall till utskottets förslag i betänkandet.

En lång rad år har vi socialdemokrater haft en egen motion och egna förslag om kostnader inom utgiftsområde 5, Internationell samverkan, härrörande sig från att regeringen hela tiden skurit ned på Sipri, det institut som är en av världens mest ansedda tankesmedjor för fredsforskning.

I den budget som regeringen nu lagt fram ser vi att man inte fortsätter att göra sådana neddragningar. Över det är naturligtvis vi socialdemokrater väldigt glada. Därför har vi inte lagt fram något förslag i det avseendet.

Dock är det ledsamt att jag inte kan svära mig fri från misstanken att detta har att göra med vem som är ordförande för Sipri. Så länge ordföranden hette Rolf Ekéus var det besparingar. Men när en före detta moderat riksdagsledamot blev ordförande i Sipri slutade regeringen med sin besparingsiver beträffande detta institut. Det är det värt att notera. Jag är alltså lite ledsen över att jag inte kan svära mig fri från nämnda misstanke.

När det gäller det utgiftsområde vi nu diskuterar handlar det om vad det är för institutioner och organisationer som Sverige i en internationell samverkan ger stöd. Vi socialdemokrater har under en lång tid hävdad att Sverige återigen måste vara ett av de ledande länder som hanterar medling och förhandlingar i olika konflikter ute i världen.

Går man tillbaka i historien ser man att Sverige är ett av de länder som alltid haft medlare och som varit duktigt med att delta för att bringa ordning i konflikter runt om i världen. Är det någon som kan peka på någon som är utsedd till att vara medlare och förhandlare i några av världens konflikter i dag? Nej, Sverige har helt fallit undan i detta avseende! I dag är det norrmän som är med. Det är Martti Ahtisaari från Finland och andra som är betydligt mer aktiva. Det är synd att det är så.

Sverige har lång tradition, god kunskap och ett utrikesdepartement med väldigt dugliga personer. Tyvärr finns det inget intresse från regeringens sida. Det syns tydligt också i det här förslaget. Det är tråkigt. Här borde man anstränga sig ännu mer.

Jag vill ändå ge en eloge till vår delegation nere i Genève under ledning av ambassadör Jan Knutsson som mycket aktivt deltar. Också Sverige ger där stöd till olika think tanks som finns runt FN-högkvarteret i Genève som i sin tur arbetar med att delta i medlingar och fredsförhandlingar i världen. Det är gott, men Sverige skulle kunna vara betydligt mer aktivt på detta område.

Prot. 2011/12:39
30 november

*Internationell
samverkan*

Jag vill ta tillfället i akt att också säga att när vi nu diskuterar internationell samverkan finns det även en annan del som så att säga ska vara med i alla dessa samarbeten – Bodil Ceballos tog tidigare upp detta – nämligen detta med kvinnors roll i fredsarbetet vid konflikter när det gäller att bygga säkerhet. Där finns det två FN-resolutioner, 1325 och 1820, som bidrar till detta. I allt som regeringen gör och föreslår när det gäller internationell samverkan borde det vara ”mainstreamat” att detta ska vara en röd tråd i all verksamhet. Också om det hade man kunnat skriva betydligt mer i den budgetproposition som vi i dag behandlar.

Julia Kronlid menar att vi inte ska ha något som helst samarbete med Ryssland därför att Ryssland självt klarar av att betala sitt. Jag tycker att det är helt rätt. Ryssland har rejält med pengar; det råder ingen tvekan om det. Därför ska vi inte bidra till infrastrukturinvesteringar, till vägar, reningsverk och så vidare. Det kan landet självt betala. Den förändringen av stödet har faktiskt skett.

Vad det nu handlar om är att bidra till en modernisering av den ryska samhällsapparaten, om att i olika projekt kunna påverka för att man ska få en mer demokratisk attityd och för att man ska lyssna på sina egna medborgare och öppna upp sitt samhälle för mer tänk – ungefär som här i Sverige. Det tycker jag är högst rimligt, så i den meningen försvarar jag regeringen.

Det bistånd som förr fanns till Ryssland har förändrats till att nu mer vara ett systemförändrande stöd, något som jag ställer upp på och tycker är bra. Det är rimligt att vi finns med för att ge Ryssland impulser till att modernisera sitt arbetssätt.

Med detta yrkar jag ännu en gång bifall till utskottets förslag i betänkandet.

Anf. 8 KARIN ENSTRÖM (M):

Fru talman! Temat för morgonens debatt här är utrikesutskottets betänkande om utgiftsområde 5, Internationell samverkan. Det handlar om ett ramanslag om drygt 2 miljarder kronor, vilket i det stora sammanhanget kanske är en förhållandevis liten del av budgetpropositionen som helhet. Men här är kanske inte pengarna, krontalet, det viktiga, utan här berörs områden och ställningstaganden som är helt centrala för svensk utrikespolitik.

Bra med betänkandet är att det är ett uttryck för den breda parlamentariska uppslutning som finns kring att Sverige ska ha och driva en aktiv utrikespolitik där frågor som rör internationell samverkan och arbetet för fred och säkerhet ska stå allra högst på dagordningen. Det är något som jag varmt välkomnar.

Fru talman! Jag vill göra ett par nedslag i de delar av utskottets betänkande som jag uppfattar som särskilt viktiga.

För det första tar man i betänkandet fasta på att Europeiska unionen är det centrala forumet för svensk utrikes- och säkerhetspolitik. Så är det, och så kommer det att förbli. Europasamarbetet har under de senaste åren utsatts för påfrestningar genom den ekonomiska krisen. Ändå finns det nu ännu större anledning att fördjupa och förstärka vår gemensamma utrikespolitik.

Det är genom ett aktivt deltagande inom EU:s utrikespolitik som vi allra bäst förvaltar Sveriges intressen. Det är då vi kan uppnå verklig

skillnad genom att påverka en union som i sig består av en halv miljard människor och som utgör världens största gemensamma marknad. Därför är det också centralt att EU:s utrikespolitik fortsätter att utvecklas och att den nya utrikestjänsten får möjlighet att spela roll i det framtagandet.

I utskottets betänkande välkomnas också regeringens ambition att stärka det militära och civila samarbetet mellan EU och FN. Det är en viktig signal. Det finns de som vill ge sken av att utvecklingen av en krishanteringsförmåga inom EU skulle vara någonting negativt för FN. Jag tror att det är precis tvärtom. Det är inget nollsummespel när vi arbetar för fred och säkerhet i världen. Ju fler som vill vara med och som kan ta ansvar och dra sitt strå till stacken, desto bättre!

FN och dess generalsekreterare har välkomnat att EU utvecklar en ökad förmåga att hantera väpnade konflikter, inte minst för att avlasta FN:s redan hårt ansträngda fredsinsatser som i dag omfattar cirka hundra tusen soldater i ett femtontal insatser runt om i världen. Här har EU en viktig roll att spela. Vi hoppas att den rollen kan bli ännu större.

För det andra, fru talman, tas i betänkandet fasta på att Sverige fortsatt ska ha ett starkt engagemang för internationell fred och säkerhet. Ett uttryck för detta är naturligtvis våra fredsfrämjande insatser i Afghanistan och på västra Balkan. Det gäller även den nyligen avslutade insatsen i Libyen. Men insatser som dessa kostar pengar. Det gör att man måste prioritera detta område om man menar allvar med sin ambition. Det är också därför de slaget inom ett annat utgiftsområde, nämligen 6, har fördubblats för de internationella insatserna den senaste mandatperioden.

Att främja internationell fred och säkerhet ställer dock andra krav än att skicka ut soldater på fredsfrämjande insatser. Det handlar också om att säkra att vi har kompetens, information och forskning även inom Sverige på detta område. Sipri, som redan har varit uppe i denna debatt, spelar här en viktig roll och är världsledande på sitt område. Jag tycker att det är bra att utskottet klart och tydligt skriver i betänkandet att det är viktigt att det finns en grund, men det är också viktigt att Sipri liksom andra forskningsinstitut måste kunna attrahera andra forskningspengar. Det har man lyckats väldigt bra med, och det fick vi väldigt bra förklarar hos utskottet. Det finns med i betänkandet.

För det tredje handlar det om att stå upp för och värna de mänskliga rättigheterna, och då inte minst kvinnors situation i väpnade konflikter. Här är det viktigt att fortsätta betona det engagemang som redan finns och som visar sig inför resolution 1325 och 1820. Regeringen har antagit en förstärkt handlingsplan för att försöka få stopp på sexuellt våld mot kvinnor och flickor, motverka straffrihet i dessa länder och, precis som varit uppe tidigare i debatten, stärka kvinnors delaktighet, deltagande och inflytande i att bygga fred. Min kollega Elisabeth Björnsdotter-Rahm kommer strax att tala mer om detta.

Fru talman! Avslutningsvis yrkar jag bifall till utskottets förslag och avslag på reservationerna.

Anf. 9 JULIA KRONLID (SD) replik:

Fru talman! Vi har hört lite olika infallsvinklar, och nu tänker jag att jag skulle vilja få lite klarhet i detta med svenska skattemedel till ryska reningsverk och till en form av biståndsinsatser i Ryssland – även om det inte längre kallas bistånd inom detta utgiftsområde.

I regeringens budget står det nämligen klart och tydligt att inom anslaget till Sida för Östersjösamarbetet går huvuddelen inom miljösamarbetet till att finansiera reningsverk i Ryssland. Jag undrar lite hur regeringen anser det försvarbart att man inte har råd att ta ansvar för till exempel äldreomsorgen i Sverige men har råd att finansiera reningsverk i Ryssland. Jag skulle också vilja ha ett svar på när detta kommer att avslutas, om det nu är så att man instämmer i det jag har sagt om att det är dags att avsluta. Jag skulle vilja veta när regeringen tänker avsluta denna form av bidrag.

Anf. 10 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Fru talman! När man ställer olika utgifter mot varandra kan det ibland bli konstiga jämförelser.

Här handlar det om att vi från Sveriges sida tycker att det är väldigt viktigt att vi som är strandländer runt Östersjön samarbetar för att försöka rädda vårt innanhav, som är väldigt känsligt. Det är känsligare än många andra hav; det är grundare, har mindre utbyte och en speciell fauna under vattnet som absolut är värd att beskydda. Därför har vi satsat mycket, och tidigare har vi hjälpt många länder runt Östersjön både med kompetens och med reda pengar för att se till att vi tillsammans får ett renare hav som vi ska kunna njuta av och fiska i. Det ska även våra barn och barnbarn kunna göra.

Däremot håller vi på med en omsvängning, vilket Urban Ahlin också redovisade. Här måste man väga olika saker mot varandra. Detta är så pass viktigt både för Sverige och för de andra Östersjöländerna att vi fortsätter att prioritera detta. Jag tror att vi alla tjänar på att ha ett renare Östersjön.

Anf. 11 JULIA KRONLID (SD) replik:

Fru talman! Jag ifrågasätter inte att vi har ett behov av ett renare Östersjön och att det absolut är viktigt. Jag kan mycket väl tänka mig att Sverige kan bidra och hjälpa länder som inte har de ekonomiska möjligheterna. Vi är till exempel – det kommer vi att ha en debatt om senare i december – positiva till att bidra med miljöinsatser i utvecklingsländer.

Det jag frågar här i dag är dock varför vi ska bidra med finansiering till ett land som Ryssland, som har de ekonomiska möjligheterna att stå för detta själva. Har det inte funnits möjligheter att genom olika avtal trycka på för att Ryssland också ska ta ansvar för Östersjön och att det ansvaret inte ska ligga på svenska skattebetalare? Jag är alltså inte emot ett renare Östersjön i sak, men här är det fråga om ansvar. Sverige tar ansvar för sin del, och Ryssland tar ansvar för sin del. Sedan kan vi samarbeta i utbildning och kompetens – absolut.

Regeringen har sagt ja till ett samarbete om den ryska gasledningen. Jag undrar om man inte här hade kunnat ställa vissa villkor och krav på Ryssland att ta ansvar för Östersjön när det gäller deras reningsverk. Hade detta kunnat vara en möjlighet att ställa lite krav?

Anf. 12 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Fru talman! Julia Kronlid har rätt i att vi ska ställa krav, och vi ställer också krav. Länder som kan betala själva ska göra det i så stor utsträck-

ning som möjligt. Detta har snarare handlat om att med kompetens och viss finansiering se till att vi får ordning på de stora miljöproblem som finns.

Att koppla ihop detta med gasledningen tror jag är olyckligt, för det handlar om två olika typer av miljöfrågor. När det gäller gasledningen handlar det om en miljöprovning där Sverige skulle svara på frågan hur vi såg på gasledningens effekter på miljön.

Anf. 13 FREDRIK MALM (FP):

Fru talman! Vi har i dag att debattera utrikesutskottets första betänkande under detta riksmöte. Det berör utskottets behandling av utgiftsområde 5 i budgetpropositionen, om internationell samverkan för år 2012. Utgiftsområde 5 i statsbudgeten berör Sveriges förhållanden till och överenskommelser med andra stater och internationella organisationer. Det huserar också två myndigheter under detta utgiftsområde. Det är ISP, alltså Inspektionen för strategiska produkter, och Svenska institutet.

Betänkandet sträcker sig från frågor som rör forskning kring konflikter, fred och nedrustning över Sveriges engagemang för kvinnors rättigheter i exempelvis konflikter till vårt arbete inom regionala och internationella organisationer såsom Europeiska unionen, Förenta nationerna, Nordiska rådet, Nordiska ministerrådet och så vidare. Detta utgiftsområde omfattar ungefär 2 miljarder svenska kronor.

Fru talman! Sverige är ett förhållandevis litet land. Vi befinner oss i centrum av globaliseringen, men vi befinner oss samtidigt geografiskt i utkanten av Europa. Vi är ett fredligt land – det vet vi. Vi är ett land med en välutbildad befolkning. Vi har många människor från andra länder som bor, lever och jobbar här. Vi har alltid haft en ekonomi som är öppen för omvärlden. Vi är ett land som bejaktar demokrati och frihet men också ett land som bejaktar en öppen ekonomi, kapitalistiska principer och fri handel.

Detta innebär att det är viktigt för oss i Sverige att vi inte bara är väl integrerade i världsekonomin utan att vi också har ett politiskt fördjupat samarbete med andra länder i världen, inom utvecklingssamarbetet och mycket annat. Det innebär i klartext, fru talman, att Sverige bör tillhöra kärnan i det europeiska samarbetet. Vi bör vara en aktiv medlemsstat i andra internationella organisationer såsom Nordiska rådet, Nordiska ministerrådet, Förenta nationerna, WTO, OECD med flera. I Folkpartiets fall anser vi också att Sverige bör vara medlem i Nato.

Det innebär att Sverige också satsar på forskning. Att vi är en del av det internationella samfundet och den globala ekonomin innebär att vi satsar på forskning inom viktiga områden såsom nedrustning, ickespridning, freds- och konfliktforskning och annat som kan bidra till att vår värld blir bättre genom en ökad stabilitet och bättre möjligheter att motverka väpnade konflikter.

Fru talman! Mitt största problem här i världen är inte att Sverige hjälper Ryssland med reningsverk. Det stora problemet är att Ryssland inte har genomgått ett reningsbad efter det sovjetiska imperialistiska, reaktionära och odemokratiska styre som landet hade i sju decennier till det mycket auktoritära styre som man nu ser under Putin, som dessutom återigen äntrar scenen som Rysslands främste man, även om han alltid har haft det bakom kulisserna på olika sätt, också under Medvedev. Vi

Prot. 2011/12:39
30 november

*Internationell
samverkan*

ser en utveckling i Ryssland som på ett politiskt demokratiskt plan är djupt oroväckande. Det är förstås på det vi ska fokusera om vi riktar kritik mot Ryssland. Det är betydligt viktigare att fokusera på reningsbandet än på reningsverk, tycker jag.

Fru talman! Det här innebär också att Sverige måste ligga i framkant för att värna kvinnors rättigheter, och det har nämnts av flera talare här tidigare. Förenta nationernas säkerhetsråd antog år 2000 resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet. Resolutionen betonar vikten av att kvinnor som berörs av konflikter också deltar i lösningarna av dem och att kvinnor finns representerade som aktörer i det internationella samfundets insatser för att skapa fred.

Resolution 1325 följdes upp av resolution 1820, som handlar om att stoppa sexuellt våld mot civila med utgångspunkten att kvinnor och flickor är särskilt utsatta i konflikter. Den resolutionen har sedan följts upp och konkretiserats genom andra resolutioner. Och Margot Wallström har även utsetts till särskild representant för att bekämpa sexuellt våld i konflikter, vilket vi tycker är väldigt bra. Därutöver har regeringen antagit handlingsplaner och Europeiska unionen har antagit handlingsplaner, vilket också är väldigt positivt. Sverige har också som partnerland till Nato lyckats få in detta tänk och skrivningar om detta i Natos nya strategiska koncept som man enades om i Lissabon för ett år sedan.

Det här innebär att det finns en plattform att ta avstamp ifrån för att värna kvinnors rättigheter i konflikter. Problemet är bara att de länder som lite oftare än vi i Sverige går ut i krig inte alltid bryr sig särskilt mycket om de resolutioner som har undertecknats. Det är en väsentlig skillnad mellan att Sverige undertecknar resolution 1325 och vad som händer när det pågår massutrensningar och massvåldtäkter i Toroprovinserna i östra Kongo. Det finns ett enormt glapp här mellan vad vi förbinder oss till inom världssamfundet och i de internationella organisationer som vi verkar i och vad som sedan blir fallet i konfliktzoner.

Därför, fru talman, är det viktigt att vi ser att det svenska arbetet för att synliggöra dessa resolutioner inte bara handlar om att vi själva ska efterleva dem bättre i till exempel internationella insatser. Det handlar också om att verka för att andra länder ska respektera kvinnors rättigheter bättre. Det är alltså i hög grad ett normativt arbete, och om Sverige sviker i detta arbete kan vi inte förvänta oss att andra länder ska leverera engagemang och resultat. Det är alltså väldigt viktigt i detta sammanhang att vi inte bara ser resolutionerna som en hemläxa för oss själva utan också som ett sätt att kunna påverka andra.

Det är viktigt att fler länder följer FN:s resolutioner och att varje land gör sin hemläxa för att dessa viktiga frågor ska vara en integrerad del inom säkerhetspolitiken, försvarspolitiken, de internationella insatserna och andra områden som berör kvinnor och flickor i konfliktsituationer.

Med dessa ord, fru talman, vill jag yrka bifall till utskottets förslag och avslag på motionerna.

Anf. 14 ABIR AL-SAHLANI (C):

Fru talman! Oavsett hur många gånger jag kommer att ställa mig här i talarstolen kommer jag att känna mig lika ödmjuk. I dag är jag extra nervös inför denna debatt eftersom det är min första utrikespolitiska

debatt. Men jag känner också ett stort ansvar och en stor tacksamhet för denna möjlighet.

Innan jag börjar irra i väg vill jag yrka bifall till utskottets förslag och avslag på de reservationer som finns.

Detta betänkande handlar om den svenska internationella samverkan. Där anger man olika inriktningar för hur den svenska internationella samverkan ska se ut. Bland annat skriver man ganska klart och tydligt att det är just freds- och säkerhetsfrämjande insatser, jämställdhetsfrågor och genomförandet av FN:s olika resolutioner, bland annat 1325, 1820, 1888 och 1889, som ska stå i fokus för vårt arbete, liksom nedrustnings- och ickespridningssamarbetet och redovisning av Sveriges engagemang i internationella organisationer såsom EU, FN, OSSE, Europarådet med flera.

Jag kommer att resonera om olika punkter i detta betänkande.

Trovärdighet är oerhört viktigt i utrikespolitiken. Det är A och O, speciellt för ett land av mindre mått som Sverige är. Därför går det inte att tala om fred samtidigt som Sverige säljer vapen eller olika komponenter som kan användas i stridssyfte till olika länder med något otydlig demokratisk eller icke demokratisk agenda.

Centerpartiet tog klar och stark ställning för en översyn av en ny lagstiftning om export av krigsmateriel på sin stämma i Åre i år. Därför välkomnar vi den lagstiftning som är på väg från regeringen. Det är jätteviktigt att vi inte talar med klaven tunga, att vi in till slutet orkar och vågar stå för människors rätt till demokrati och frihet.

Fattigdom är ett begrepp som har flera dimensioner. Det handlar inte bara om kronor och ören. Det handlar också om brist på respekt för det enskilda livet, brist på mänskliga rättigheter och brist på frihet och demokrati. Därför kan ingen här säga att Ryssland är en demokratiskt fungerande stat. Jag kan inte påstå det, även om det finns massor av naturtillgångar och pengar.

Miljöaspekten är en oerhört viktig dimension av utrikes- och säkerhetspolitiken. Denna medvetenhet kanske inte finns i Ryssland. Därför måste Sverige finnas där och stötta i miljöarbetet.

Därför vill jag rikta ett ord till Sverigedemokraterna och Julia Kronlid. Om vi menar allvar med att vi vill ha rent vatten i Östersjön kan vi inte stå med armarna i kors i ett hörn och sura och säga till Ryssland: Ja, men ni har pengar. Satsa på det själva! Vi måste i stället föregå med gott exempel, och om vi föregår med gott exempel följer förhoppningsvis Ryssland efter och kan kanske så småningom börja betala sina egna reningsverk. Men Östersjön och miljön väntar inte på att Ryssland ska få denna medvetenhet. Därför är det viktigt att Sverige går före.

Jag vill nu tala om ett ämne som ligger mig väldigt varmt om hjärtat, nämligen det europeiska samarbetet och speciellt utrikes- och säkerhets-samarbetet.

Jag ser på EU som en god stormakt. Det provocerar många när jag säger stormakt, men EU är en union av demokratiska stater, och tillsammans är vi ganska stora och mäktiga och kan göra väldigt mycket. Jag hoppas att vi så småningom genom detta gemensamma utrikes- och säkerhetssamarbete lyckas omvandla våra stora vackra ord för människans rättigheter, för individens frihet, för demokrati och fred till handling och

inte bara ord. Det krävs ett enat EU. Det krävs ett starkt men också handlingskraftigt EU.

Det är klart att jag hade önskat att FN var en annan typ av organisation, ett FN som var handlingskraftigt och verkligen stod upp för varje människas rättighet och varje enskild människas liv. Men där är vi inte än. FN är inte en union av demokratiska stater; FN är en union av stater som har territoriell kontroll över sina länder. That's it.

Tyvärr kan inte FN agera, och det senaste exemplet på det är Syrien. FN har inte kunnat enas om ett gemensamt ställningstagande mot det lågintensiva inbördeskriget i Syrien. Jag tycker att det är en stor brist.

Därför måste EU agera med sina medlemsländer, och Sverige måste höra till EU:s kärna. Jag brukar tänka på Sverige som en liten myra i sammanhanget. Vi är ett ganska litet land, men vi har ett stort förtroendekapital i utrikespolitiken. Om vi är en myra är EU en elefant, och lyckas vi pusha elefanten i rätt riktning kan vi tillsammans åstadkomma mycket för människor överallt i världen, inte bara inom unionens gränser.

Fru talman! Sverige är som sagt ett litet land i sammanhanget men också ett land med stort förtroendekapital. Jag välkomnar regeringens inriktningar, bland annat vad gäller genomförandet av de olika resolutionerna om kvinnors utsatthet och situation i väpnade konflikter. Jag hoppas att vi orkar hela vägen. Jag lovar att Centerpartiet kommer att göra sitt yttersta för att få Sverige att alltid stå upp för alla människor oavsett var de är.

Jag lovar också att Centerpartiet kommer att göra sitt yttersta för att få den nya lagstiftningen om krigsmateriel på plats.

Anf. 15 HANS LINDE (V):

Fru talman! Utgiftsområde 5 Internationell samverkan är sällan det område som skapar mest debatt i kammaren när vi debatterar budgeten. Det gör det dock inte till ett mindre viktigt utgiftsområde. Hur vi väljer att samverka med andra stater avgör många gånger hur vi uppfattas internationellt. Det är inte bara orden i de högtidliga deklARATIONERNA som avgör hur vi uppfattas utan också vad vi gör.

Inom detta utgiftsområde ryms mycket av det viktiga arbete som Sverige gör för att bidra till fred, säkerhet och konfliktförebyggande insatser. Stockholms internationella fredsforskningsinstitut, Sipri, är ett tydligt exempel. Det är ett erkänt och oberoende forskningsinstitut som genom årsbok, hemsida och konferenser bedriver ett viktigt arbete i freds- och nedrustningsfrågor som inte ska underskattas och som kan påverka och har trovärdighet inte bara i Sverige utan också internationellt. Genom Sipris arbete har inte bara Sipri i sig fått trovärdighet. Även Sverige har fått ökad trovärdighet i freds- och nedrustningsfrågor.

Sipri har debatterats mycket de senaste åren. Vi är många som har känt oro och varit kritiska till den skakighet som funnits i den borgerliga regeringens stöd till Sipri eftersom stödet vid tidigare tillfällen minskat. I år minskas det inte, och därför har inte Vänsterpartiet lagt fram några förslag till förändring i anslagen på utgiftsområdet.

I samband med att utrikesutskottet har behandlat anslagen i utgiftsområdet har man besvarat en rad motioner, bland annat från Vänsterpar-

tiet om kvinnor i fredsfrämjande arbete, väpnade konflikter och konflikt-
hantering.

Jag yrkar bifall till reservation 3 från Miljöpartiet. Vänsterpartiet hade också stått bakom denna reservation om jag inte missat justeringstillfället på grund av ett mycket försenat nattåg från Umeå, vilket är ytterligare en konsekvens av att vi har en borgerlig regering som nedprioriterar banunderhållet.

Jag tar tillfället i akt att ta upp just frågan om kvinnor i fred och konflikter. När vi diskuterar krig och konflikter i kammaren och i internationella sammanhang, vilket vi gör tämligen ofta, är det nästan alltid utifrån mäns erfarenheter och behov. Kvinnors erfarenheter och situation osynliggörs alltför ofta, och kvinnors behov diskuteras som särintressen.

Krig och internationella militära insatser är dock aldrig könsneutrala. De påverkar män och kvinnor på olika sätt och i olika utsträckning. I många av världens konflikter är mäns våld mot kvinnor, det sexualiserade våldet, en bärande del av de stridande parternas krigföring. Det ser vi tyvärr många exempel på i dag. I många konflikter är det ett massförstörelsevapen och måste betraktas som det.

Det här är ett våld som ofta ignoreras av de internationella insatserna och som alltför ofta fortsätter även efter att männen lagt ned sina vapen och det formellt råder vapenvila. Från Liberia, Kongo och en rad andra konflikter har vi lärt oss att även om det formellt råder fred mellan männen fortsätter männens krig mot kvinnorna.

Vi vet också att krig och konflikter får andra konsekvenser för kvinnor. Det drabbar kvinnor på sätt som det inte drabbar män. Vi vet i dag att ingenting bidrar till att öka mödradödligheten så mycket som en väpnad konflikt. Det är ingen slump att de högsta nivåerna av mödradödlighet finns bland annat i östra Kongo och Sierra Leone. Kvinnor dör i samband med missfall och förlossningar på grund av det råder väpnad konflikt.

För elva år sedan kom FN:s säkerhetsresolution 1325 som tillsammans med resolution 1820 understryker vikten av kvinnors deltagande för att uppnå hållbar fred. Under dessa elva år har det skett framsteg; det kan man inte blunda för. Medvetenheten om sexualiserat våld i väpnade konflikter har ökat i Sverige och världen. Våld mot kvinnor erkänns i dag som en säkerhetsfråga. Resolutionen i sig räddar dock inga liv. Det krävs att resolutionen omsätts i handling, och det är något vi ser alldeles för sällan.

Ett framgångsrikt arbete med att möta och motverka konflikter måste inkludera kvinnor. Det måste inkludera ett feministiskt perspektiv där vi ser och synliggör kvinnors situation i konfliktområden. Det handlar om att i det konfliktförebyggande arbetet inkludera kvinnor och se bristande jämställdhet som en av de faktorer som skapar konflikter.

Under väpnade konflikter måste vi se och synliggöra hur kvinnor drabbas, kvinnors situation, och genomföra riktade insatser för att stödja kvinnor. I de internationella insatserna måste vi ha med både män och kvinnor, och det måste finnas kompetens och kunskap att se och förstå hur våld drabbar män och kvinnor på olika sätt. Sist men inte minst måste vi i freds- och försoningsprocesser också inkludera kvinnor.

Jag vill understryka att det är viktigt att vi inte ser kvinnor i konflikter som passiva offer. Vi ser i många av världens konfliktområden och i före

detta konfliktområden som befinner sig i fredsprocesser hur kvinnor spelar en helt avgörande roll. Kvinnor är inte passiva offer utan aktörer. Det understryks inte minst genom årets Nobels fredspris som ger en utmärkt signal på detta område.

Min och Vänsterpartiets målsättning är att de kvinnor som kämpar för fred och säkerhet i världen ska känna att de har en tydlig allierad i Sverige.

Fru talman! Jag vill avslutningsvis säga något om samarbetet kring Östersjön. I och med att vårt närområde har förändrats behöver Sveriges relationer också förändras. De massiva biståndsinsatser som Sverige genomförde i Baltikum och Ryssland på 90-talet har i dag till stor del fasats ut. Att förändra samarbetet får dock inte innebära att vi vänder våra grannländer ryggen, och framför allt inte befolkningen i dessa länder.

Låt mig ge ett konkret exempel på det svenska demokratistöd vi har i dag i Ryssland. Genom detta ger vi stöd till hbt-aktivister i Sankt Petersburg. Det innebär att de kan ha föreningar och ge ut informationsmaterial där de informerar allmänheten om vad det innebär att vara hbt-person i Ryssland som är ett land med mycket homofoba fördomar. Man har även haft en filmfestival och gett hbt-aktivister möjlighet att besöka Sverige.

Nu diskuterar man i Sankt Petersburg, faktiskt i detta nu, att införa en lagstiftning som skulle förbjuda det man kallar propaganda för homosexualitet. Med den nya lagstiftningen är risken stor att det i framtiden inte är möjligt att till exempel ge ut informationsmaterial, kunna ha en filmfestival eller för den delen hålla den man älskar i handen när man går på stan eftersom man då riskerar fängelsestraff.

I detta läge finns det uppenbarligen de som tycker att Sverige ska dra tillbaka sitt stöd, vända hbt-aktivisterna ryggen. Vänsterpartiet är inte ett sådant parti. Vi ska vara ett parti som står upp för hbt-personers rättigheter oavsett var, när och med vilka motiv de kränks och inskränks.

Anf. 16 DÉsirÉE PETHRUS (KD):

Fru talman! Vi debatterar nu betänkandet *Internationell samverkan*. Det handlar om hur mycket medel vi ska anslå för konflikthantering, medling och fredsarbete inom det internationella samfundet. Medlen avser elva olika anslag på 2 miljarder och har bäring på Sveriges förhållande till och överenskommelser med andra stater och internationella organisationer.

Som ett litet land är vi beroende av goda kontakter internationellt och av att kunna verka genom olika internationella organisationer – FN, OSSE, Europarådet, Nato, Arktiska rådet, Nordiska ministerrådet och EU. Vi i Sverige ser framför allt EU som en viktig arena för arbetet på det internationella området för att främja fred.

EU har en särställning i Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik, och vi ser att det finns behov av att ytterligare utveckla EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. Den gemensamma utrikestjänsten i EU, EEAS, har nu startat sin verksamhet och ska förhoppningsvis ge EU en starkare röst i internationella sammanhang. Som jag ser det kan EU därigenom bidra till att framför allt stärka mänskliga rättigheter i olika internationella kontakter och insatser.

Vi ser behov av att i vissa fall delta i insatser för att lösa konflikter, vilket också kan bidra till att viktiga mål som fattigdomsbekämpning och stärkande av demokrati och mänskliga rättigheter genomförs. Insatsen i Libyen är exempel på en insats där fokus var på att skydda civila i en väpnad konflikt, och förhoppningsvis kan vi i förlängningen bidra till att stärka mänskliga rättigheter och demokrati i landet. Där leddes insatsen av Nato, men vi kristdemokrater välkomnar också fler insatser i FN:s regi, i form av FN:s fredsbevarande styrkor.

Fru talman! I den arabiska vårens spår återstår mycket arbete på området fred och säkerhet. Här kan Sverige bidra på många olika sätt för att verka för demokrati och mänskliga rättigheter, som ju är en av våra prioriteringar i utrikespolitiken. I utgiftsområde 5, som vi nu debatterar, finns ett anslag till Svenska institutet. När vi nyligen besökte dem visade de oss ett projekt för bloggare med deltagare från Nordafrika och Mellanöstern. De kan mycket väl ha varit med och bidragit till den arabiska våren.

Utrikes-, utvecklings-, säkerhets- och försvarspolitiken ska understödja varandra inom ramen för sammanhållna svenska insatser för freds- och säkerhetsfrämjande. Vi vet att folket i samband med den arabiska våren krävt demokrati och frihet, men också jobb, utveckling och mänskliga rättigheter. Alla människor berörs på olika sätt och vill ha bostad, arbete, utbildning, mediefrihet, en rättsstat, hälsa, fria och rättvisa val med mera. Här är det viktigt att vår politik håller ihop, i den sammanhållna politik som vi beslutat om i riksdagen, det som benämns politik för global utveckling, PGU.

Fru talman! Sipri besökte nyligen utrikesutskottet. De har ett stort förtroende i det internationella arbetet för forskning om fred och säkerhet. De jobbar med en bred palett av frågor. På en aidskonferens nyligen mötte jag några forskare från Sipri som studerade förhållandet mellan hälsa och säkerhet. Som vi tidigare varit inne på har vi också kopplingar mellan miljö och säkerhet, vilket jag tror behöver uppmärksammas mer i framtiden. Många frågor i politiken hänger ihop, och det är viktigt att vi stöder den forskning som kan ge oss politiker ett brett underlag. Säkerhetspolitiken har ett brett anslag; det handlar inte enbart om vapen och militära förmågor.

Sverige har en lång tradition av att arbeta för fred och säkerhet. Regeringen visar i budgetpropositionen på vikten av att arbeta med nedrustning och icke-spridningsarbete. I våras beslutade vi i utskottet att ge regeringen i uppdrag att återkomma angående ett så kallat demokratikriterium vad avser vapenexporten. Det är ett viktigt steg för att markera riksdagens vilja att vapen inte ska exporteras till icke-demokratier. Det finns till stora delar redan reglerat men behöver ytterligare förtydligas. Regeringen bereder, som det står i betänkandet, för närvarande ett förslag om ny lagstiftning om krigsmateriel. Vi kristdemokrater hoppas att regeringen snarast möjligt återkommer i frågan.

Fru talman! Det är viktigt att Sverige verkar på många olika områden med fredsarbete. Det är bra att vi försöker bidra till medling i olika konflikter. Där kan vi säkert bli bättre, precis som Urban Ahlin från Socialdemokraterna sade tidigare i debatten. Det är bra att vi är pådrivande för att stärka EU:s dialog och medlingskapacitet. Sverige bör fortsätta att arbeta för att det etableras ett europeiskt fredsinstitut.

Även FN har en viktig roll som medlare, och där är Folke Bernadotte-akademins utbildningsinsatser viktiga. Deras arbete och forskning kring FN-resolutionerna 1325 och 1820 visar på Sveriges engagemang för kvinnors utsatthet i krig och konflikter. Sverige har varit drivande i att det förra året inrättades en funktion med en särskild representant för FN:s generalsekreterare för att bekämpa sexuellt våld i krig och konflikter. Sveriges ekonomiska bidrag var viktigt för att snabbt få uppdraget på plats. Margot Wallström har ett tvåårigt mandat, och hon har gjort ett mycket bra arbete med dessa frågor. Vi vet att kvinnor drabbas mer av det sexuella våldet, och från Kongo har vi fått fasansfulla historier om massvåldtäkter som ger skador och men för livet för dem som blir utsatta. Det är en krigföring som påverkar hela samhället.

Kvinnors roll i konflikter behöver uppmärksammas än mer. Det handlar naturligtvis om skyddsaspekten men även om att öka kvinnors deltagande i fredsprocesserna och i de internationella freds- och säkerhetsfrämjande insatserna för att förbättra insatsernas effektivitet och kvalitet. Regeringens politik syftar dessutom till att fler kvinnor ska delta i internationella insatser för att stärka jämställdheten ute i fält. Resolution 1325 har funnits i ganska många år, och många talar om den, men det är ofta svårt att få den att bli konkret när vi ser de olika konflikter som finns runt om i världen.

I många länder är kvinnor inte en naturlig del i konfliktarbetet. Man hittar olika anledningar till att kvinnor inte behöver införlivas i arbetet. Här måste vi anstränga oss mer för att hitta smarta vägar framåt. Det gäller framför allt i kulturer som sätter stopp i ett tidigt skede. Jag hör att det ofta sker i Afghanistan där lokala ledare säger att de inte vill ha en diskussion om jämställdhet och kvinnors rättigheter. Hur tacklar vi det? Och hur kan kvinnorna i Libyen delta nu, efter kriget och konflikten? Vilka möjligheter får kvinnorna att verkligen delta? Här tror jag att vi måste göra mer för att utveckla och göra arbetet mer konkret när det gäller de viktiga resolutionerna 1325 och 1820.

Fru talman! Vi har fortfarande många utmaningar framför oss vad gäller freds- och konflikthantering. Nordafrika och Mellanöstern är regioner i vårt närområde där vi bör bidra till fred och stabilitet. Vi har också områden som Afrikas horn där det mänskliga lidandet är enormt på grund av konflikter som når in i Somalia, Eritrea, Etiopien, Sudan. Där måste Sverige i både EU och FN öka ansträngningarna för att få till stånd en fredlig utveckling. Sverige ska fortsätta att ha höga ambitioner när det gäller att bidra till fred och utveckling i världen. Sverige ska arbeta i enlighet med de ambitioner som fastslås i politik för global utveckling. Det gäller konflikthanteringsinsatser i konfliktländer runt om i världen, men det gäller även andra områden. Vi ska stödja fredlig utveckling. Vårt bistånd och vår krigsmaterielexport måste verka i samma riktning.

Med detta vill jag, fru talman, yrka bifall till utskottets förslag i betänkandet.

Anf. 17 ELISABETH BJÖRNSDOTTER RAHM (M):

Fru talman! Många kvinnor världen över saknar i dag makt över sitt eget liv. De förvägras grundläggande rättigheter och utbildning och utsätts för diskriminering. Även avsaknaden av kvinnligt inflytande inom

politik och samhällsutveckling är på många platser i världen ett hinder för en demokratisk och hållbar global utveckling.

I dag debatterar vi i kammaren betänkandet UU1, *Internationell samverkan*, ett betänkande som bland annat lyfter fram konflikthantering och kvinnor samt fred och säkerhet, vilket med tanke på vår omvärld känns oerhört angeläget.

Under den arabiska våren spelade kvinnorna en viktig roll för den förändring som kom till stånd. Men många vittnar nu om att det är svårt för kvinnorna att vara en del av den fortsatta processen. I det civila samhället har kvinnorna inte i någon särskilt stor utsträckning kunnat vara aktiva och delta. Därför saknar både kvinnorna själva och samhället deras erfarenheter.

Av denna anledning finns det inte en naturlig plattform, eftersom kvinnorna har varit både begränsade och marginaliserade. Det är därför mycket viktigt att kvinnorna nu ges utrymme. Det är avgörande för den fortsatta demokratiseringsprocessen att kvinnorna deltar fullt ut, precis som de gjorde under protesterna.

Sverige har en stark tradition av att främja och stödja demokratiprocesser runt om i världen. Behovet av en tydlig svensk röst i frågor som rör mänskliga rättigheter och demokrati är fortsatt stort.

Fru talman! Demokrati är en ständigt pågående process som grundar sig i människors lika värde. Varje individ har en unik rätt att leva sitt liv i frihet och att få säga, tycka och skriva vad hon vill utan risk för repressalier. Själva förutsättningen för ett lands demokratiska utveckling är att de mänskliga rättigheterna tas på allvar. Kvinnors medverkan i både civilsamhället och uppbyggandet av institutioner är avgörande för att skapa ett demokratiskt samhälle.

Ett jämställdhetsperspektiv och ett särskilt fokus på kvinnors fri- och rättigheter genomsyrar Moderaternas nya utrikespolitiska plattform. Vår politik handlar om frihet och människors rättigheter. För oss är det självklart att svensk utrikespolitik ska vara en tydlig röst för frihet och mänskliga rättigheter runt om i världen. Kränkningar av kvinnors rättigheter är ett av de största hindren för demokrati och ekonomisk utveckling.

Under det gångna året har vi följt revolutionerna i Nordafrika och Mellanöstern, där kvinnorna har varit en naturlig del av protesterna. I Moderaternas nya utrikesplattform lyfts FN:s resolution 1325 fram. Den handlar om kvinnor, fred och säkerhet. Resolutionen betonar vikten av att kvinnor som berörs av konflikter också deltar i lösningen av dem och av att kvinnor finns representerade som aktörer i det internationella samfundets insatser för att skapa fred.

Fru talman! Sverige är ett öppet land med ett långtgående internationellt engagemang. Demokratien och de mänskliga fri- och rättigheterna utgör hörnstenarna i vår utrikespolitik. Dessa sköts bäst genom kraftfulla internationella institutioner och en stark internationell rättsordning. Vi ska medverka till frihet, fred och försoning såväl i vår egen som i andra delar av världen. Detta kräver att vi ställer tydliga krav på våra samarbetsländer. Kultur, religion och tradition kan aldrig motivera avsteg från principen om jämställdhet, icke-diskriminering och alla människors frihet och lika värde.

Det är först när kvinnor i samma omfattning och utsträckning som män är delaktiga i civilsamhället, får tillgång till utbildning, förvärvsarbete och äganderätt samt kan skyddas mot övergrepp som ett lands utveckling kan ta verklig fart. Vi ska därför lägga fortsatt stor kraft på dessa områden inom såväl utvecklingsarbetet som övrigt internationellt arbete.

Vi i Sverige visar vår solidaritet genom att stötta de demokratiska processerna, vara tydliga med våra krav på mänskliga rättigheter samt genom bistånd, FN-stödda insatser och icke-politiska organisationer vara på plats i världen där det händer.

Därför yrkar jag bifall till förslaget i utskottets betänkande och avslag på motionerna.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 15 §.)

7 § Statliga insatser för akademiker med utländsk utbildning

Föredrogs
utbildningsutskottets betänkande 2011/12:Ubu6
Statliga insatser för akademiker med utländsk utbildning (skr. 2011/12:9).

Tredje vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 15 §.)

8 § Ändring i lagen om tävling med hästdjur

Föredrogs
miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2011/12:MJU3
Ändring i lagen om tävling med hästdjur (prop. 2011/12:27).

Tredje vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 15 §.)

9 § Utdelning av livsmedel till de sämst ställda i unionen

Föredrogs
miljö- och jordbruksutskottets utlåtande 2011/12:MJU8
Utdelning av livsmedel till de sämst ställda i unionen (KOM(2011)634).

Tredje vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 15 §.)

10 § Utlåtande med anledning av kommissionens meddelande om den gemensamma fiskeripolitikens internationella dimension

Prot. 2011/12:39
30 november

Föredrogs
miljö- och jordbruksutskottets utlåtande 2011/12:MJU7
Utlåtande med anledning av kommissionens meddelande om den gemensamma fiskeripolitikens internationella dimension (KOM(2011)424).

Tredje vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 15 §.)

11 § Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag om skatt på finansiella transaktioner

*Subsidiaritetsprövning
av kommissionens
förslag om skatt på
finansiella
transaktioner*

Föredrogs
skatteutskottets utlåtande 2011/12:SkU12
Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag om skatt på finansiella transaktioner (KOM(2011)594).

Anf. 18 FREDRIK OLOVSSON (S):

Fru talman! Alltsedan den väldigt allvarliga finanskrisen briserade under 2008 har den internationella debatten om hur den finansiella sektorn bör regleras och beskattas diskuterats med förnyad kraft. På bordet ligger frågor om bankernas kapitaltäckning, om tillsynen av finansmarknaden, om stabilitetsavgifter till stabilitetsfonder och om behovet av en bättre beskattning, som är dagens debattämne.

Det finns flera skäl att diskutera just skattefrågorna och den finansiella sektorn.

För det första är finanssektorn underbeskattad i förhållande till andra delar av ekonomin.

För det andra är det en sektor som genom sitt sätt att fungera – eller möjligen inte fungera – har bidragit till stora välfärdsförluster, arbetslöshet och stora underskott i de stater som tvingats rycka ut till dess försvar. När bankdirektörer och finansfolk har löpt amok är det löntagare, barn och pensionärer som fått betala.

För det tredje finns det skäl att fundera över hur en beskattning kan utformas så att den i sig kan bidra till att marknaden fungerar på ett bättre sätt.

De här skälen gör att frågan om beskattning av finansiella transaktioner, som EU-kommissionen nu har föreslagit, är intressant. Det är spännande och bra att de driver den diskussionen och processen framåt, tycker jag. Lagg märke till att det vi i dag ska diskutera är en subsidiaritetsprövning. Det innebär inte att riksdagen tar ställning till förslaget i detalj utan att vi ska se huruvida det håller sig inom det kompetensområde som EU:s institutioner har att hålla sig inom.

Även om vi socialdemokrater anser att idén om en finansiell transaktionskatt är intressant och att förslaget därför bör mötas med en förm av välvilligt intresse finns det inslag som vi inte kan acceptera. Att införa en skatt med det huvudsakliga syftet att dra in egna medel till EU:s budget vid sidan av medlemsstaterna anser vi inte vara acceptabelt.

Vi har inga invändningar mot att en eventuell framtida skatt på finansiella transaktioner i stor utsträckning måste styras av gemensamma och övernationella regelverk. Det säger sig självt att nationella skillnader i den här typen av beskattning gör att den förlorar i effektivitet. Möjligheterna att utnyttja skillnader i systemet skulle i sig göra det möjligt för aktörer att tjäna pengar genom skatteplanering eller att helt undvika skatt genom att lägga om sin verksamhet till andra länder. Ska en sådan här skatt bli framgångsrik måste många och helst alla betydelsefulla finansiella centrum vara med. Ska den fungera i EU måste i princip alla stater ställa upp.

Det är dock en diskussion som ligger närmare en sakbehandling än en subsidiaritetsprövning. I den prövningen menar vi att de delar av EU-kommissionens förslag som gör skatten på finansiella transaktioner till en EU-skatt måste arbetas om. Där har kommissionen gått utöver den kompetens som medlemsstaterna tilldelat den.

Vi vill att ett motiverat yttrande, som det heter, från Sveriges riksdag ska innehålla ett tydligt besked om att vi inte accepterar att EU flyttar fram sina positioner på skatteområdet genom att skapa egna medel till unionen vid sidan av medlemsstaterna. Men vi anser också att ett motiverat yttrande bör ge stöd till idén om en bättre beskattning av den finansiella sektorn.

Därför, fru talman, yrkar jag bifall till Socialdemokraternas reservation i utlåtandet. Riksdagen bör rösta ja till ett sunt, klokt och balanserat motiverat yttrande, med ett nej till EU-skatt men med en positiv inställning till det fortsatta arbetet med att bättre beskatta den finansiella sektorn.

Anf. 19 MATS PERTOFT (MP):

Fru talman! Riksdagen ska i dag ta ställning till var inom Europeiska unionen beslutet om en skatt på finansiella transaktioner ska tas. Det handlar om en subsidiaritetsprövning. Subsidiaritet är ett ord från katolicismen som handlar just om på vilken nivå beslut ska tas.

Från Miljöpartiets sida – här är vi överens med Vänsterpartiet – menar vi att beslutet om skatt på finansiella transaktioner bör tas på EU-nivå, om ett sådant beslut ska tas. I Sverige har vi redan tidigare prövat att ta det på nationell nivå. Det var ingen vidare succé med den så kallade valpskatten.

Finansiell handel över huvud taget är mer internationell än att ett enskilt land kan styra över den. Därför menar vi att det är rätt att ta beslutet på EU-nivå. Däremot är vi väldigt noggranna med att betona att vi inte anser att Europeiska unionen och kommissionen ska få egen beskattningsrätt. Det är en helt annan fråga. Visserligen är det inte detta som avgörs i dag här i kammaren, men man måste ändå ta in denna fråga i debatten eftersom beskattningsrätt ju kan bli följden av detta beslut. Först ska vi besluta var beslutet ska tas, men vi måste samtidigt tänka på vad det egentligen är vi ska besluta om.

När det gäller skatt på finansiella transaktioner kan jag också hänvisa till vad föregående talare sade om underbeskattningen, det vill säga att handeln i den finansiella sektorn i dag inte är tillräckligt beskattad. Där finns ett utrymme, av likvärdighetsskäl men också för att resurserna behövs.

Nu är väl Sverige inte ett land där vi kan säga att finanssektorn har dragit med sig stora kostnader sedan vi klarade av 90-talskrisen, och det ska vi vara glada över. Men det finns andra länder inom EU där det tydligt har visat sig att den här sektorn inte har fungerat. Det gäller även länder utanför EU. Jag kan nämna att vi de senaste dagarna har hört väldigt positiva rapporter från Island, som långsamt kravlar sig upp ur sitt katastrofscenario. Där har den finansiella sektorn dragit ned en hel nation i en djup kris.

Visst finns det fog för att kräva beskattning av finansiella transaktioner. Dessa medel skulle mycket väl behövas i krisens Europa. Förutom på de finansiella kostnaderna tänker jag till exempel på vad som framkom i en rapport som kom häromdagen – detta anknyter till ett helt annat område, nämligen klimatmötet i Durban – nämligen att EU-länderna i princip har skurit ned sina klimatsatsningar med 45 miljarder enligt en beräkning från revisionsfirman Ernst & Young. Detta är bara ett exempel på hur framtiden hotas av bristande resurser.

Därför menar vi i Miljöpartiet att beslutet om skatt på finansiella transaktioner ska tas på EU-nivå men att skatten i sig måste tillfalla och även indrivnas av medlemsstaterna. Därför har vi reserverat oss i denna fråga och menar att riksdagen inte ska uttala att subsidiaritetsprincipen ska gälla, det vill säga att EU-kommissionen inte får fatta beslut. Beslutet ska fattas på EU-nivå, men skatten ska tas ut på nationell nivå.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets och Vänsterpartiets reservation i ärendet.

Anf. 20 JACOB JOHNSON (V):

Fru talman! Subsidiaritetsprincipen är inte den lättaste frågan på den här planeten.

I det här ärendet, som handlar om ifall en skatt på finansiella transaktioner ska harmoniseras på EU-nivå eller inte, har vi kommit till tre olika slutsatser i utskottsmajoriteten, i Socialdemokraterna och i Vänsterpartiet och Miljöpartiet tillsammans, trots att vi i viktiga avseenden har samma åsikt. Jag tänker då på frågan om hur eventuella intäkter från en sådan skatt ska användas. Enligt kommissionen bör en del av intäkterna användas för att finansiera EU:s egna utgifter. Här är vi i utskottet eniga om att avvisa en sådan möjlighet.

Enligt min åsikt handlar inte en subsidiaritetsprövning om vare sig hur en sådan skatt ska utformas eller hur intäkterna från skatten ska användas. Det är frågor som ska behandlas i själva sakfrågeprövningen. I dag har vi endast att pröva var frågan om en skatt på finansiella transaktioner ska tas – på nationell nivå eller på EU-nivå.

I den frågan kan jag dela kommissionens bedömning sådan den refereras i utlåtandet: ”Målet med detta förslag kan inte i tillräcklig utsträckning uppnås av medlemsstaterna och uppnås därför bättre på unionsnivå.” Regeringen och utskottsmajoriteten hävdar att förslaget strider mot subsidiaritetsprincipen eftersom intäkterna ska användas som ett eget medel för EU:s budget. Regeringen skriver också när det gäller avsikten att genom en skatt på finansiella transaktioner motverka finansiella spekulationer och framtida kriser att sådan bättre nås genom marknadsregleringar.

Jag välkomnar regeringens insikt om att marknadsregleringar behövs för att motverka framtida finansiella kriser. Dock behöver man knappast ställa en skatt på finansiella transaktioner mot andra typer av marknadsregleringar. Vi i Vänsterpartiet hjälper gärna till med ytterligare förslag. Det kan till exempel röra sig om att införa en bankdelningslag, där de samhällsnyttiga delarna, som garanteras av samhället, skiljs från bankernas investmentverksamhet, liknande det som nu sker i England. Det kan gälla höjda och progressiva kapitaltäckningskrav, att man ökar det statliga ägandet av banker och finansiell infrastruktur, att man inför hårdare regleringar av handeln med så kallade derivat och strukturerade produkter med mera. Vi hjälper gärna regeringen med kraftigare marknadsregleringar inom området.

I dag prövas enligt min åsikt endast om en skatt på finansiella transaktioner ska harmoniseras på EU-nivån eller inte. Vänsterpartiet har länge varit förespråkare för en sådan skatt, som ju har sitt ursprung i den så kallade Tobinskatten, som var ett förslag om en skatt på internationella valutatransaktioner. Därför är det positivt att EU-kommissionen nu föreslår en liknande skatt på finansiella transaktioner. Vi tror att skatten kan bidra till att motverka de tilltagande och skadliga handelsmönstren på finansmarknaden, exempelvis den automatiserade högfrekvenshandeln. Skatten bör också vara ett incitament för mer långsiktiga investeringar till nytta för den reala ekonomin i stället för kortsiktiga spekulationer.

Skatten skulle också ge betydande intäkter – enligt EU-kommissionens beräkningar totalt 57 miljarder euro. Om man antar att skatten ger lika mycket per EU-invånare skulle den ge ca 10 miljarder kronor för Sveriges del. Det är trots allt ingen föraktlig summa som vi alltså menar i så fall ska tillfalla Sverige fullt ut.

Som sagt: Subsidiaritetsprincipen är inte det enklaste på den här planen. Med detta yrkar jag bifall till reservation 2.

Anf. 21 JOHNNY MUNKHAMMAR (M):

Fru talman! Som alla kan följa i olika medier har vi stora ekonomiska problem i Europa. Det är stor turbulens i ekonomin, vilket beror på ett antal länder som har hamnat i betydande skuldproblem. Det har i sin tur också olika långsiktiga orsaker. Man har misskött sin ekonomiska politik på olika sätt. Man har inte genomfört tillväxtreformer, och man har inte hållit i de offentliga finanserna, så man har hamnat i djupa skuldproblem som nu sänder chockvågor över Europa och skapar stor ekonomisk osäkerhet för framtiden.

Här krävs naturligtvis krishantering på olika sätt för att lösa detta, och det krävs också att man sätter den ekonomiska politiken på en långsiktigt hållbar kurs nationellt, att man ser till att genomföra olika tillväxtreformer så att de här länderna kommer på rätt köl och naturligtvis också att man inför den typ av finanspolitiska ramverk som ser till att man har ordning på de offentliga finanserna.

Det kan också krävas gemensamma europeiska lösningar för att komma till rätta med den här typen av ekonomiska problem. Det kan till exempel handla om att man har gemensamma regler som följs som andra offentliga finanser. Europaparlamentet har stött detta. Det arbetas nu med

det så att man får ordning på de offentliga finanserna och att Europeiska unionen är en hjälp där.

Europeiska unionen kan arbeta också på andra sätt så att vi får fart på tillväxten i Europa. Den kan till exempel vara en starkare röst för frihandel i världen. Det stärker också tillväxten inom EU ifall man skulle uppnå detta. Det finns europeiska lösningar som kan hjälpa Europas länder att komma in på en bättre kurs så att man kan lösa problemen långsiktigt.

I samband med den stora ekonomiska krisen har Europeiska kommissionen lagt fram förslag som handlar om hur EU ska kunna finansiera sin budget i framtiden. Som ni vet är Europeiska unionens budget redan ganska ansevärd. Förslagen handlar om att man inte längre ska finansiera den med bidrag från medlemsländernas budgetar utan att få betydande större chans och möjlighet att ta upp dessa resurser själv.

Det är inte en egen beskattningsrätt till 100 procent. Men man tar steg i riktningen mot att Europeiska unionen ska kunna beskatta Europas medborgare och företag självständigt och att medlemsländerna inte längre har makten över detta.

I detta sammanhang har man föreslagit en skatt på finansiella transaktioner som en källa för att på ett direkt sätt ta in skatteintäkter till Europeiska unionen för att finansiera EU-budgeten. EU gör sig mycket mer oberoende av medlemsländernas kontroll och också på ett sätt av medborgarnas kontroll.

Det är inte helt och hållet en egen beskattningsrätt fastän det är steg på den vägen. Det handlar om att man inskränker medlemsstaternas skattesuveränitet. Det betyder att EU skapar sig näst intill en egen beskattningsrätt.

Detta är i så fall den största förändringen i Europeiska unionen på gott och väl 20 år sedan man skrev Maastrichtfördraget och bildade Europeiska unionen. Det är en stor förflyttning av makt till Bryssel över våra skattefrågor.

Detta är någonting som vi inom Alliansen anser mycket tydligt strider mot subsidiaritetsprincipen och den beskattningsrätt som vi anser bör vara nationell inom EU för EU-länderna.

Vi kan också ha starka synpunkter på förslaget i sak om en skatt på finansiella transaktioner. Men det är inte det som vi ska behandla i dag, precis som tidigare talare har påpekat. Detta handlar om subsidiaritetsprincipen, fast vi har starka kritiska synpunkter på förslaget i sak.

Det handlar i grunden om en skatt på de finansiella transaktioner som ska bli till investeringar i framtidens företag och jobb. Är det någonting som vi inte behöver beskatta extra nu när vi har kris är det framtidens investeringar i tillväxt, företag och jobb. Vi måste tvärtom underlätta den typen av investeringar.

Vi har sett hur EU-kommissionen i en konsekvensanalys av skatten har kommit fram till att den skulle sänka Europeiska unionens bnp med kanske 1–2 procentenheter. Man kan tycka att 1–2 procentenheter inte är jättemycket. Men det motsvarar att hela Finlands bnp skulle försvinna från Europeiska unionen.

Det är en sänkning av bnp för Europeiska unionen som är mycket kraftfull. Om man jämför det med intäkterna, som är 57 miljarder, sänker

Prot. 2011/12:39
30 november

*Subsidiaritetsprövning
av kommissionens
förslag om skatt på
finansiella
transaktioner*

man bnp med betydligt mer än 57 miljarder. Det blir alltså en nettoförlust för EU.

Huvudsyftet med skatten är att minska volatiliteten på de finansiella marknaderna och skapa större stabilitet och mindre spekulation. Jag har på mitt bord här i riksdagen sex forskarrapporter där man drar motsatt slutsats. Man tror att volatiliteten kommer att öka. Det är någonting som inte alls vore en önskvärd effekt av skatten.

Det kan vi återkomma till. Det är någonting som vi behöver diskutera när vi har sakfrågebehandlingen av skatten, ifall det kommer så långt. I dag handlar det om subsidiaritetsprövningen.

Vi anser bestämt att detta strider mot tanken på en nationell beskattningsrätt för länderna inom EU. Vi anser att det tydligt strider mot subsidiaritetsprincipen.

Detta är en fråga som behandlas med enhällighet inom EU. Det innebär att om ett land är emot spelar det ingen roll om 26 länder skulle vara för. Ifall ett land är emot kommer det inte att bli verklighet.

Sverige är emot förslaget. Sverige kan stoppa beskattningen från EU:s sida och överföringen av makt över skattepolitiken till Bryssel. Det är därför som vi är väldigt glada över att vi inte bara är eniga i Alliansen utan att vi också har en bred enighet med Socialdemokraterna i fråga om den subsidiaritetsprövning som nu sker.

Fru talman! Jag vill avsluta med att yrka bifall till utskottets förslag i denna fråga.

Anf. 22 DAVID LÅNG (SD):

Fru talman! I subsidiaritetsprövningar kommer man ofta in på sakfrågan. Det har de flesta andra här också gjort. Jag kommer inte att vara ett undantag.

Vad det handlar om är att införa en EU-skatt. Direktivförslaget syftar enligt kommissionen till att skapa en harmonisering av medlemsstaternas skatter på finansiella transaktioner och skapa en ny inkomstkälla för EU.

Det är positivt att regeringen har hamnat helt rätt i den här frågan. Det är inte alltid den gör det när det gäller sådant som kommer från EU. Vi är också ganska överens i utskottet, i varje fall när det gäller vissa delar.

Jag ska kort komma in på sakfrågan. Sverigedemokraternas syn på saken är att vi i Sverige har mycket dåliga erfarenheter av omsättningskatt på värdepapper. Vi hade det på 80-talet, och resultatet var förödande. All handel flyttade utomlands.

I det förslag som nu behandlas, och som skatteutskottet har prövat i subsidiaritetsprövningen, finns förvisso en del undantag. Skattesatsen är mycket låg, och hela systemet tycks vara bättre genomtänkt och bättre planerat än vad den svenska varianten var på 80-talet.

Lägg därtill att EU är en avsevärt större marknad. Det kommer att vara svårare att flytta ut handeln helt utanför EU. Men det kvarstår ändå det faktum att de 57 miljarder euro som skatten beräknas inbringa är ett starkt incitament för de företag som kommer att drabbas av skatten att flytta åtminstone delar av sin verksamhet utanför EU. Det är förhållandevis enkelt att flytta handel över statsgränser till där den är mer lönsam.

Dessutom finns det ett värde i att det bedrivs mycket handel. Det ökar tillgången till riskkapital. Vi sverigedemokrater är därför skeptiska till

transaktionsskatten i sak. Vi menar att det bara är möjligt att genomföra om det görs globalt.

Jag menar, ärligt talat, att den svenska regeringen inte bör lägga två strån i kors för att få till stånd en sådan uppgörelse. Det vore att ödsla energi och resurser på någonting tämligen utsiktslöst, i varje fall under överskådlig tid.

Beträffande subsidiaritetsprövningen kan det sägas att staternas skat-tesuveränitet står på spel. Sverigedemokraterna stöder helt och hållet skrivningen i förslaget till motiverat yttrande: ”Det faller inom ramen för varje medlemsstats nationella kompetens att säkra välfärden genom att ta ut och använda skatteintäkter på lämpligt sätt.”

Fru talman! Förslaget kan inte anses nödvändigt för att nå målet om en fungerande inre marknad. Beslut ska fattas på nationell nivå. Jag vill därför yrka bifall till utskottets förslag om att utlåtandet strider mot subsidiaritetsprincipen. Vi ställer oss också bakom förslaget till motiverat yttrande.

Anf. 23 GUNNAR ANDRÉN (FP):

Fru talman! Ibland missar man att anmäla sig i tid till talarlistan. Jag skulle kunna nöja mig med att helt och hållet instämma med Johnny Munkhammar. Jag tycker att allting som han hade att säga var välmotiverat.

Skillnaden mellan Alliansen och Socialdemokraterna och de två andra partierna är egentligen i grund och botten ganska ringa utom i den avgörande frågan om man ska ha transaktionsskatt eller inte. Där har Vänsterpartiet och Miljöpartiet en annan åsikt.

Att jag nu ytterligare begärde ordet var för att tydliggöra den oerhörda skillnad som finns mellan Sverigedemokraterna och Alliansen. Vi har helt olika motiv för detta. Vi vill från Alliansens sida inte att EU ska få egna medel eller någonting sådant. Men vi vill i varje fall ha ett starkt EU.

Sverigedemokraterna har ett annat motiv. De vill inte vara med i EU över huvud taget. De hamnar visserligen formellt på samma linje men av helt andra skäl. Det är väldigt viktigt att påpeka i denna debatt att vi har olika motiv för vårt avståndstagande från denna skatt.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 15 §.)

12 § Subsidiaritetsprövning av förslaget till förordning om Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter (2014–2020)

Föredrogs
arbetsmarknadsutskottets utlåtande 2011/12:AU3
Subsidiaritetsprövning av förslaget till förordning om Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter (2014–2020) (KOM(2011)608).

Kammaren biföll utskottets förslag att ärendet fick avgöras efter endast en bordläggning.

Prot. 2011/12:39
30 november

*Subsidiaritetsprövning
av kommissionens
förslag om skatt på
finansiella
transaktioner*

*Subsidiaritetsprövning
av förslaget till
förordning om
Europeiska fonden
för justering för
globaliseringseffekter
(2014–2020)*

Anf. 24 PATRIK BJÖRCK (S):

Fru talman! Detta är det andra ärendet i dag om subsidiaritetsprövning. Det handlar om en förordning för Europeiska fonden för justering av globaliseringseffekter.

Vi har i dag en situation då EU:s medlemsstater möter betydande utmaningar på arbetsmarknaden. Arbetslösheten är rekordhög, och ungdomsarbetslösheten utgör ett enormt hot. Utöver den aktuella krisen i flera medlemsländer möter Europa allt skarpare global konkurrens liksom växande krav på kompetens och rörlighet på arbetsmarknaden. Att bekämpa arbetslösheten och skapa förutsättningar för hållbar och uthållig tillväxt är enligt vår mening den absolut viktigaste politiska uppgiften.

Helt andra och mer omfattande insatser än vad som förekommer i dag behövs inom detta område. Utskottets uppgift är inte att nu ta ställning i sak till den av kommissionen föreslagna nya perioden och de något förändrade inriktningar för globaliseringsfonden som finns, utan enbart att ta ställning till subsidiaritetsprövningen av förslaget. Detta är viktigt att hålla i minnet med tanke på den debatt som fördes här tidigare. Det handlar om hur man hanterar subsidiaritetsprövningen och vilken uppfattning man eventuellt har i sakfrågan.

Vi konstaterar att unionen inte har exklusiv befogenhet på det sysselsättningspolitiska området. Enligt fördraget ska medlemsstaterna och unionen arbeta för att utveckla en samordnad strategi för sysselsättning. Vi konstaterar att medlemsstaterna genom sin nationella sysselsättningspolitik ska bidra till att de uppsatta målen nås på ett sätt som överensstämmer med allmänna riktlinjer för medlemsstaternas och unionens ekonomiska politik. Främjande av sysselsättning ska betraktas som en fråga av gemensamt intresse, och medlemsstaterna ska samordna sina åtgärder på området.

Det är viktigt att se till att unionen medverkar till att målen uppnås genom att uppmuntra samarbete mellan medlemsstaterna och stödja deras åtgärder. Vid behov ska unionen kunna komplettera medlemsstaternas åtgärder samtidigt som de enskilda staternas befogenheter respekteras.

Det är enligt vår uppfattning avgörande och självklart att medlemsländernas respektive arbetsmarknadsmodell respekteras inom EU-samarbetet. Den svenska modell baserad på kollektivavtal mellan starka parter som har tjänat oss så väl får inte på något sätt inskränkas, utan ska stärkas.

Vår uppfattning är att förslaget om globaliseringsfonden på samma sätt som förslaget om Europeiska socialfonden är förenligt med subsidiaritetsprincipen. Det är här det är viktigt att hålla dagens debatt på den bogen. Sedan får man ta en sakdebatt i själva frågan när det blir aktuellt.

Om man tittar på kommissionens bedömning ser man att kommissionen just när det gäller subsidiaritetsprincipens tillämpning resonerar så att EU-länderna själva inte i tillräcklig utsträckning kan uppnå förslagets mål att under särskilda omständigheter visa solidaritet på unionsnivå med den del av arbetskraften som har blivit lidande till följd av globalisering, en plötslig kris eller ett handelsavtal. Detta mål kan bättre uppnås på EU-nivå eftersom fonden är ett uttryck för solidaritet mellan länderna, menar kommissionen. Det är detta som enligt vår uppfattning är det som ska subsidiaritetsprövas.

När man har denna ingång gör vi socialdemokrater bedömningen att detta är tillämpligt och att de enskilda staterna inte i tillräcklig utsträckning själva kan uppnå förslaget mål. Därmed är det rimligt att man fattar ett sådant här beslut på EU-nivå.

Det går naturligtvis alltid att fundera över vad man tycker i själva sakfrågan, men när det gäller prövningen är vi helt övertygade om att den bedömning som kommissionen gör är rimlig och korrekt. Det gäller även de ställningstaganden som vi har gjort i liknande situationer tidigare.

Det är väl näst intill omöjligt att inte blanda ihop sin inställning i en specifik sakfråga med subsidiaritetsprövningen. Ju mer kritisk man är till att över huvud taget ha ett samarbete på EU-nivå, desto mer benägen är man kanske att säga att alla subsidiaritetsprövningar på något sätt ska landa i bedömningen att man hävdar att allting ska lösas på medlemsstatsnivå. Det kanske är ofrånkomligt att man hamnar i denna situation när det gäller subsidiaritetsprövning.

Om man ska få Europasamarbetet att fungera på ett vettigt sätt tycker vi ändå att det är viktigt att man tar subsidiaritetsprövningarna på allvar och inte enbart använder dem som ett slagträ när det gäller vad man tycker i själva sakfrågan.

Med detta sagt, fru talman, yrkar jag bifall till den socialdemokratiska reservationen i utlåtande AU3.

Anf. 25 TOMAS TOBÉ (M):

Fru talman! Det går bra för Sverige. Så har ett antal politiker uttryckt sig genom åren. Ibland har det stämt bra, och ibland kanske det inte har stämt alls. Låt mig ändå våga säga att det går bra för Sverige.

Vi har troligtvis Europas starkaste statsfinanser. Vi ligger i topplaceringarna bland de länder som har högst konkurrenskraft. Vi satsar mycket på forskning. Vi är ny världsetta som det land där man helst vill köpa långsiktiga statspapper.

Men sedan 2006 har inte bara Alliansens ansvarstagande för ekonomin givit resultat, utan också arbetslinjen. 200 000 fler arbetar. 143 000 färre är förtidspensionärer. Antalet sjuka har kraftigt minskat. Men det kanske viktigaste är att vi har fört Sverige bort ifrån det tillstånd som rådde då vi hade tillväxt men då inga nya jobb växte fram.

Om vi går igenom EU-kommissionens höstprognos kan vi notera att deltagandet på arbetsmarknaden i Sverige är högre än i något annat EU-land. Talar vi om långtidsarbetslöshet framgår det att den genomsnittliga långtidsarbetslösheten i Europa är tre gånger så hög som i Sverige.

Allt detta är bra. Samtidigt föreligger det både stora samhällsproblem och utmaningar framför oss. Jag vågar hävda att även om vissa säger att det går bra för Sverige kanske man inte skulle säga detsamma om Europa just nu. Den tidigare finanskrisen och den nu pågående skuldcrisen är mycket allvarlig.

Det som nu utspelar sig är stora nedskärningar i företag och i välfärdens verksamheter och en ökande arbetslöshet. Det skulle vara farligt att tro att Sverige som en liten och öppen ekonomi inte skulle påverkas av den oro som nu råder i vår omvärld. Tillväxten bromsas nu in, precis som vi har väntat oss. Det är alldeles uppenbart att ett litet land i ett utsatt läge därför måste vara berett att agera så att vi undviker onödiga tillbakagångar.

*Subsidiaritetsprövning
av förslaget till
förordning om
Europeiska fonden
för justering för
globaliseringseffekter
(2014–2020)*

En stark och aktiv arbetsmarknadspolitik kommer att vara avgörande för Sveriges fortsatta utveckling. Det handlar inte minst om omställningsinsatser, där stöd och hjälp att söka arbete och goda utbildningsmöjligheter är en självklarhet.

I Sverige känner vi en stolthet över vår arbetsmarknadspolitik och över den svenska modellen. Att varje land inom ramen för EU-rätten har möjlighet att värna och utveckla sina respektive arbetsmarknadsmodeller är en viktig princip som vi tycker att Sverige i alla lägen borde värna. För detta har det rått ett brett stöd i riksdagen, och det är en princip som borde gälla också nu när vi ska diskutera globaliseringsfonden.

Patrik Björck från Socialdemokraterna vill inte tala om sakfrågan. Det förstår jag. I sak är det korrekt. Nu prövar vi subsidiaritetsfrågan. Men i denna bedömning kan man inte låta bli att också diskutera sakfrågan; det är klart. Jag förstår att det är problematiskt för Socialdemokraterna.

När globaliseringsfonden blev aktuell i riksdagen 2005 var samtliga partier i Sveriges riksdag motståndare till dess bildande. Även om vi också då hade olika ståndpunkter om arbetsmarknadspolitiken var vi överens om att detta är ett ansvar för respektive medlemsland. Den dåvarande socialdemokratiska regeringen tvingades trots detta till slut acceptera fonden som en del av en större uppgörelse om EU:s långtidsbudget.

Sedan dess har fonden expanderat, men det har inte rått någon oklarhet om att när programperioden är avslutad ska Sverige verka för en uppfattning i linje med den svenska modellen, det vill säga att globaliseringsfonden ska avslutas.

Fru talman! Jag nämnde tidigare att globaliseringsfonden med tiden har expanderat. Nu föreslås inte bara en fortsättning utan en ytterligare breddning. Det ska inte bara handla om hjälp för uppsagda i företag runt om i Europa, utan nu siktar man även in sig på att till exempel tillhandahålla ekonomiskt stöd till icke konkurrenskraftigt jordbruk, och man vill ha detta för hela programperioden 2014–2020. Det handlar om totalt 3 miljarder euro där max 2 ½ miljard ska kunna användas till jordbruk. I svenska kronor handlar det om 29 miljarder.

Ur svensk synvinkel är detta problematiskt ur flera aspekter. Vi anser inte att det finns ett europeiskt mervärde med den typen av arbetsmarknadspolitik. Det är varje medlemsstats eget ansvar. Vidare anser vi att en för stor del av EU:s budget redan går till jordbruksstöd. Vi anser dessutom inte att EU-avgiften behöver höjas. Om man i alla lägen behåller alla fonder och dessutom säger ja till nya kommer EU-avgiften så klart att höjas. Det handlar om att ta ansvar för ekonomin inte bara här hemma i Sverige utan också på Europeanivå.

Fru talman! Jag vill klargöra att erfarenhetsutbyte, utvärdering och gemensamma målsättningar är arbetssätt som givetvis bör användas av samtliga medlemsstater. Vi kan lära och ska lära av varandra, men varje land inom EU är ansvarigt för den egna sysselsättnings- och socialpolitiken. Låt det inte råda någon oklarhet om detta! Ett effektivt EU-samarbete på sysselsättningsområdet kräver respekt för såväl medlemsländernas olika utgångspunkter som nationell praxis på arbetsmarknaden. EU:s roll bör i detta fall enbart vara stödande och kompletterande.

Jag var övertygad om att vi skulle vara överens om detta inför dagens debatt, men jag kan tyvärr konstatera att socialdemokraterna i arbetsmarknadsutskottet har haft en egen politikutveckling i denna fråga. Det kan väl ibland vara bra med politikutveckling, men det gick kanske lite väl fort i den här frågan och det blev kanske lite väl fel.

Socialdemokraterna har med sin nya linje i denna fråga övergivit en lång tradition av att hävda att arbetsmarknadspolitiken är en fråga för varje medlemsland, och det beklagar jag.

Det kan i sammanhanget vara intressant att berätta hur till exempel Göran Persson, Socialdemokraternas före detta partiledare och statsminister, uttryckte sig om förhandlingarna när globaliseringsfonden var aktuell. Så här sade han: Jag ska säga att jag dessutom naturligtvis har kritiserat hårt The Global Adjustment Solidarity Fund, eller vad den nu heter den där skapelsen som Barroso och hans gäng hittat på. Men jag kan till min stora ledsnad konstatera att jag är ensam om att göra det, åtminstone vid de offentliga överläggningarna.

Detta är ord som i dag lika gärna skulle kunna beskriva en förhandling mellan Göran Persson och socialdemokraterna i arbetsmarknadsutskottet.

Fru talman! Det är såväl Alliansens som en majoritet av utskottets ledamöters bedömning att varje EU-land självt kan uppnå målen med globaliseringsfonden. Det ligger inom varje medlemsstats eget ansvar. Förslaget kan i dess nuvarande skick inte anses förenligt med subsidiaritetsprincipen. Riksdagen bör därför besluta att avge ett motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande i enlighet med 10 kap. 6 § i riksdagsordningen. Vår inställning är densamma oavsett om det just för stunden passar oss eller inte. Därmed yrkar jag bifall till förslaget i utlåtande AU3.

Anf. 26 PATRIK BJÖRCK (S) replik:

Fru talman! Efter det här eldfångda talet måste jag erkänna att jag inte var beredd på att det skulle bli ett replikskifte. Till skillnad från Tomas Tobé visste jag att vi hade lämnat in en reservation och blev inte alls förvånad över att så var fallet. Jag kommer inte ihåg om Tomas Tobé var ordförande vid det möte när vi gjorde detta, men jag tror det. Det var väl något möte i utskottet som Tomas Tobé missade. Men Tomas Tobé har tydligen blivit lite förvånad över den här reservationen och väldigt ideologiskt uppladdad och hållit en långt och mycket EU-kritiskt anförande där han försökt att använda den här subsidiaritetsprövningen för att distansera sig från EU-samarbetet. Man kan fundera över vem det är som förflyttar sig i Europafrågorna, om det är vi socialdemokrater eller om det är Tomas Tobé och Moderaterna.

Det jag försökte säga i mitt anförande var att oavsett vad vi tycker om alla olika hanteringar av Europafrågorna i det svenska parlamentet prövar vi oss fram och försöker att hantera Lissabonfördraget, de regler som gäller och våra olika processer för att det ska fungera. Det kommer nog att ta lite tid innan den subsidiaritetsprövning som vi nu är inne i sätter sig så att vi får en rimlig behandling av detta och så att det kommer att fungera som det är tänkt och som är rimligt för kommissionen, Europaparlamentet och Sveriges riksdag.

I det läget var det min tanke att man skulle kunna ha en subsidiaritetsprövning som prövade just subsidiariteten och inte sakfrågan. Jag inser att alla som är motståndare till samarbete på Europainivå kommer att använda subsidiaritetsprövningarna för att hävda sin Europakritiska linje. Jag blir möjligen lite förvånad över att det kommer från Moderaterna och Tomas Tobé.

Anf. 27 TOMAS TOBÉ (M) replik:

Fru talman! Tack för möjligheten till ett replikskifte, Patrik Björck! Vi är tydliga. Vi är stora vänner av EU-samarbetet. Vi driver starkt på för att vi ska ha ett starkt Europa, och särskilt i dessa allvarliga tider. Men det finns en sak som uppenbarligen skiljer oss i denna fråga. Vi står nämligen fast vid uppfattningen att arbetsmarknadspolitik är en nationell fråga. Vi tycker inte att vi i varje läge ska se till att få en förflyttning bort ifrån detta. Om detta har Socialdemokraterna och vi varit fullkomligt överens. Det har aldrig rätt någon tvekan om att när det kommer till det principiella är vi helt överens. Vi har stor förståelse för att man kan ha olika åsikter när vi under loppets gång har prövat detta med inriktning på globaliseringsfonden. Det är fullt naturligt för det har vi i inrikesdebatten.

Men vad är det som har gjort att Socialdemokraterna har svängt 180 grader och numera anser att det finns ett europeiskt mervärde av en arbetsmarknadspolitik? Vilket ansvar vill Socialdemokraterna ta när man nu öppnar för att Sverige inte har en enhällighet i den här frågan?

Avslutningsvis skulle jag vilja fråga om Patrik Björck menar att den här nya linjen kommer att ligga fast. Eller är det här en rörlig materia där det finns en politisk utveckling i den socialdemokratiska riksdagsgruppen? Eller är detta bara kopplat till ledamöterna i arbetsmarknadsutskottet?

Anf. 28 PATRIK BJÖRCK (S) replik:

Fru talman! Det här handlar om vår uppfattning i subsidiaritetsprövningen. Det är den vi har tagit ställning till och inget annat. Tomas Tobé var lite sen in i kammaren och missade tydligen de delar av mitt anförande där jag mycket tydligt slog fast att den svenska modellen baserad på kollektivavtal mellan starka parter inte i något läge får inskränkas utan ska stärkas. Där kan jag lugna Tomas Tobé.

Däremot har vi fört en helt annan debatt, bland annat i går kväll, om hur den moderata politiken, som Tomas Tobé framför allt för fram i arbetsmarknadsutskottet, kraftfullt försvårar för parterna att agera på den svenska arbetsmarknaden. Ni lägger förslag efter förslag som kraftigt försämrar möjligheten att driva den svenska modellen, men det är en helt annan debatt, fru talman. Det är inte en debatt som vi ska föra här. Jag för gärna en debatt om hur moderat politik urholkar den svenska modellen, men det har inte med dagens ärende att göra.

Här handlar det om bedömningen av om det är möjligt att visa solidaritet i Europa genom att medlemsstaterna själva agerar eller om man gör det bättre på unionsnivå. Vi har konstaterat att vi delar kommissionens uppfattning att detta kan göras på unionsnivå. Det är det vi tar ställning till här i dag.

Sedan kan man naturligtvis använda subsidiaritetsprövningar för att hävda en EU-kritisk linje i största allmänhet. Det är naturligtvis vars och ens möjlighet att göra det i den här kammaren, och jag kan inte på något sätt moralisera över det. Jag kan bara vara lite fundersam inför att det kommer just från Tomas Tobé.

Debatten i sakfrågan kommer vi att få återkomma till, och den ser jag fram emot. Det ska bli spännande att få ta den med Tomas Tobé.

Anf. 29 TOMAS TOBÉ (M) replik:

Herr talman! Det är intressant att Patrik Björck och Socialdemokraterna inte i sak vill argumentera för sitt ställningstagande. Man konstaterar lite kort att man delar kommissionens bedömning. Det var ju det vi ville komma fram till. Vad är det för nytt som har skett i Socialdemokraternas linje när man nu helt plötsligt tycker att det finns ett EU-mervärde i att vi ska ha en arbetsmarknadspolitik? Det är ju det som jag i grunden beklagar. Sedan kommer vi i sak att ha en debatt.

Vi tycker att det är oroväckande att det ska bli 3 miljarder i ytterligare programinsatser till detta och att en stor del ska riktas in mot jordbruk. Det kommer vi att ha en vidare debatt om, men det intressanta här är ju vad det är som har gjort att Socialdemokraterna helt plötsligt har svängt 180 grader. Jag kan bara hoppas att det handlar om en process bland ledamöterna i arbetsmarknadsutskottet som har handlat om att det har gått lite för fort och där man tyvärr har landat fel.

Vi är väldigt tydliga med att vi är positiva till EU-samarbete, men vi står fast vid att arbetsmarknadspolitikerna är någonting som ligger på de enskilda medlemsstaterna. Det är ju om detta vi hela tiden har försökt att vara överens. Det är klart att det är viktigt, om man har den inställning som vi har, att också vara tydlig om detta när man gör en subsidiaritetsprövning.

Det är bara att beklaga att Socialdemokraterna uppenbarligen har vaknat upp på fel sida i den här frågan.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 15 §.)

13 § Subsidiaritetsprövning av förslaget till förordning om Europeiska unionens program för social förändring och social innovation

Föredrogs
arbetsmarknadsutskottets utlåtande 2011/12:AU4
Subsidiaritetsprövning av förslaget till förordning om Europeiska unionens program för social förändring och social innovation (KOM(2011)609).

Kammaren biföll utskottets förslag att ärendet fick avgöras efter endast *en* bordläggning.

*Subsidiaritetsprövning
av förslaget till
förordning om
Europeiska fonden
för justering för
globaliseringseffekter
(2014–2020)*

*Subsidiaritetsprövning
av förslaget till
förordning om
Europeiska unionens
program för social
förändring och social
innovation*

Anf. 30 SVEN-OLOF SÅLLSTRÖM (SD):

Herr talman! Vi ska debattera subsidiaritetsprövning av förslaget till förordning om Europeiska unionens program för social förändring och social innovation. Först vill jag yrka bifall till reservation 1.

Sverigedemokraterna anser att medlemsstaterna har ansvaret för att utforma och genomföra politiken på det sysselsättnings- och socialpolitiska området. Vi bedömer till skillnad från utskottsmajoriteten att programdelarna Progress och Eures strider mot subsidiaritetsprincipen. Vi gör bedömningen att medlemsstaterna själva bäst och med bästa resultat kan uppnå målen för programmen på nationell nivå.

Någon skulle nu kunna påstå att vår bedömning har färgats av vårt motstånd mot en harmonisering av arbetsmarknads- och socialpolitiken. Men det är vår övertygelse att denna övervakning i syfte att harmonisera inte är till gagn för medlemsstaterna. Det ska erkännas att den påverkan på framför allt arbetsmarknadspolitik och arbetsmarknaden som EU-medlemskapet har haft de senaste åren förskräcker.

När det gäller den tredje programdelen, som rör mikrofinansiering och socialt entreprenörskap, delar vi utskottsmajoritetens bedömning, förutom att vi har en mer skeptisk syn på mikrokrediter som sådana.

Jag kan också konstatera att det som under förra riksdagsåret var någonting nytt och unikt, att Alliansen hävdade svenskt självbestämmande i subsidiaritetsprövningar, numera närmast verkar vara en omläggning av politiken, om vi tittar på de ärenden vi i går hade på riksdagsgruppens bord. Jag hälsar Alliansen välkommen till den EU-kritiska planhalvan.

Anf. 31 JOSEFIN BRINK (V):

Herr talman! Jag har väldigt begränsade röstresurser på grund av en infektion så jag ska fatta mig kort.

Vänsterpartiet anser att det är positivt att människor ges möjlighet att söka och ta arbete i andra länder. Vi har därför inga invändningar mot den programdel som innebär utökad samordning av arbetsförmedlingstjänster så att det blir enklare för arbetssökande och arbetsgivare att hitta varandra över gränserna. Men vi är positiva till detta under förutsättning att den här rörligheten inte sker på bekostnad av löner, arbetsvillkor och det nationella självbestämmandet över arbetsmarknadspolitik.

Vi vänder oss därför emot den ständiga och gradvisa ökningen av EU:s inflytande över utformningen av arbetsmarknads- och socialpolitiken. Under de senare åren har vi sett hur de fackliga rättigheterna bit för bit har inskränkts av EU:s olika institutioner och hur allt hårdare press från olika håll har satts på medlemsstaterna att harmonisera och samordna sin arbetsmarknadspolitik. Vi har också sett hur de värst drabbade euroländerna under året i praktiken har tvingats genomföra kraftiga försämringar av löntagarnas villkor.

Det är mot den här bakgrunden som vi vänder oss mot att sjösätta ett program som ytterligare ökar EU:s inflytande och styrning över medlemsstaternas arbetsmarknads- och socialpolitik. Det är frågor som demokratiskt valda företrädare i varje land är bäst lämpade att besluta om och utforma.

Vi anser därför, till skillnad från majoriteten, att programdelen Progress strider mot subsidiaritetsprincipen. Jag yrkar därför avslag på majoritetens förslag och på Sverigedemokraternas reservation men bifall till reservation nr 2.

Anf. 32 PATRIK BJÖRCK (S):

Herr talman! I det här ärendet, som är en subsidiaritetsprövning av förslaget till förordning om Europeiska unionens program för social förändring och social innovation, stöder vi regeringens och utskottets förslag.

Jag tänker egentligen bara uttrycka det stödet och försöka avhålla mig från den typ av debatt som Tomas Tobé försökte dra i gång. Jag lovar, herr talman, både den här kammaren och Tomas Tobé, att vi självklart kommer att kunna diskutera sakinnehållet i både detta utlåtande och det andra utlåtandet när det är dags att diskutera och besluta om detta. Det vi tar ställning till i dag är subsidiaritetsprövningen. Där ställer vi oss bakom utskottets förslag i utlåtandet.

Anf. 33 PENILLA GUNTHER (KD):

Herr talman! Alliansen vill väldigt gärna se en utveckling av det sociala företagandet i Sverige. Den strategi för socialt entreprenörskap som presenterades av Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, EESK, i oktober i år speglar mycket väl det åtagande för sociala företag som varje land i EU bör ha.

EESK vill ha en gemensam beskrivning av det sociala företagandet, och vi i Sverige känner igen oss i den beskrivningen. Det ska vara primära sociala ändamål före vinständamål. De ska vara av samhällsnyttig karaktär och i allmänhetens eller medlemmarnas intressen. Det ska företrädesvis vara icke vinstdrivande, och det huvudsakliga överskottet ska investeras i verksamheten.

Detta med mera är beskrivningar som EU har gjort i det program som vi diskuterar kring social förändring och social innovation, men inte minst som sagt i den strategi som har lagts fram av EESK.

Förbättrad tillgång till kapital och skräddarsydda finansiella lösningar är av högsta prioritet för det sociala företagandet. EU:s medlemsstater och dess institutioner och myndigheter måste säkerställa att sociala företag inkluderas och beaktas på liknande villkor som andra företagsformer i politiska initiativ och program som är riktade till företagande över huvud taget.

Vikten av det sociala företagandet och potentialen för tillväxten, sociala värden och breddad arbetsmarknad ska inte underskattas. Att ha en överblick över de olika initiativ som finns inom medlemsländerna skulle gynna beslutsfattare, utförare och deltagare i arbetsintegrerande sociala företag. Storbritannien, Slovenien, Italien och Finland har särskilda lagar för sociala företag. Det är olika juridiska företagsformer, olika slags uppdrag och innehåll, som i vissa länder ger till exempel skattelättnader.

EESK föreslår att man ska skapa en observationsgrupp för socialt företagande på EU-nivå, och det är något som vi i Alliansen stöder. Gruppen ska ansvara för att statistik över sociala och ekonomiska resultat samlas in och sprids samt inkludera det sociala företagandet i forsknings-, innovations- och utvecklingsprogram. Det innebär att huvudan-

*Subsidiaritetsprövning
av förslaget till
förordning om
Europeiska unionens
program för social
förändring och social
innovation*

svaret för sociala företags tillväxt och utveckling ligger på varje land men att förutsättningarna öppnas för gemensamma initiativ på området. Därför anser vi med anledning av dagens ärende, det vill säga subsidiaritetsprövning av förslaget till förordning om Europeiska unionens program för social förändring och social innovation, att rollfördelningen är så viktig att aktiviteterna ska ske på rätt nivå. Det är precis det som subsidiaritet handlar om. Hela principen handlar om att beslut ska fattas på lägsta möjliga effektiva nivå. Det som landet självt kan besluta om ska landet naturligtvis besluta om.

Herr talman! EU-kommissionen har lämnat ett förslag som vi diskuterar nu. Det bygger på tre befintliga instrument, nämligen Progress, Eures och instrumentet för mikrokrediter inom Progress. Syftet är att bidra till genomförandet av Europa 2020-strategin och dess övergripande mål och integrerade riktlinjer.

En del av förslaget handlar om mikrofinansiering och socialt entreprenörskap. Därför anser vi, återigen, från Alliansens sida att det är viktigt att ha en övergripande strategi för utveckling av detta inom EU. Men inriktningen av europeiska insatser och instrument ska styras av principerna om ett europeiskt mervärde. De europeiska åtgärderna ska ses som ett komplement till medlemsstaternas egna insatser på sysselsättningsområdet. Det är medlemsstaterna som har huvudansvaret och innehar de främsta instrumenten för att utforma och genomföra politiken på de sysselsättnings- och socialpolitiska områdena.

Mot denna bakgrund välkomnar Alliansen programdelarna Progress och Eures. Målen för programmen är det som inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna själva. Vi är däremot tveksamma till om det finns ett europeiskt mervärde i att främja mikrokreditgivning och stöd till socialt företagande från EU. Varje EU-land bör självt kunna nå dessa mål. Alliansen anser att denna del av förslaget strider mot subsidiaritetsprincipen och vill därför att riksdagen skickar ett motiverat yttrande till EU.

Herr talman! Jag yrkar bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 15 §.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 11.13 på förslag av talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 16.00 då votering skulle äga rum.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 16.00.

NU5 Statliga företag

Punkt 1 (Försäljning av statliga företag)

Propositioner ställdes först beträffande utskottets förslag till beslut och därefter i fråga om motiveringen.

Förslag till beslut:

1. utskottet
2. res. 1 (S, V)
3. res. 2 (SD)

Förberedande votering:

109 för res. 1
19 för res. 2
163 avstod
58 frånvarande
Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

160 för utskottet
107 för res. 1
23 avstod
59 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag till beslut.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 92 M, 15 MP, 18 FP, 18 C, 17 KD

För res. 1: 88 S, 3 MP, 16 V

Avstod: 4 MP, 19 SD

Frånvarande: 24 S, 15 M, 3 MP, 6 FP, 5 C, 3 V, 2 KD, 1 -

Maria Ferm (MP) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats ha röstat nej.

Motiveringen:

Godkännande av

1. utskottets motivering
2. motiveringen i res. 3 (MP)

Votering:

151 för utskottet
19 för res. 3
122 avstod
57 frånvarande

Kammaren godkände utskottets motivering.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 6 S, 92 M, 18 FP, 18 C, 17 KD

För res. 3: 19 MP

Avstod: 84 S, 3 MP, 19 SD, 16 V

Frånvarande: 22 S, 15 M, 3 MP, 6 FP, 5 C, 3 V, 2 KD, 1 -

Punkt 2 (SAS AB)

1. utskottet
2. res. 4 (MP)

Votering:

269 för utskottet

23 för res. 4

57 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 89 S, 92 M, 18 FP, 18 C, 19 SD, 16 V, 17 KD

För res. 4: 1 S, 22 MP

Frånvarande: 22 S, 15 M, 3 MP, 6 FP, 5 C, 3 V, 2 KD, 1 -

Punkt 3 (Allmänt om ägarstyrning av statliga företag)

Propositioner ställdes först beträffande utskottets förslag till beslut och därefter i fråga om motiveringen.

Förslag till beslut:

1. utskottet
2. res. 5 (S, SD, V)

Votering:

166 för utskottet

125 för res. 5

1 avstod

57 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag till beslut.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 M, 22 MP, 18 FP, 18 C, 17 KD

För res. 5: 90 S, 19 SD, 16 V

Avstod: 1 M

Frånvarande: 22 S, 15 M, 3 MP, 6 FP, 5 C, 3 V, 2 KD, 1 -

Motiveringen:

Godkännande av

1. utskottets motivering
2. motiveringen i res. 6 (MP)

Votering:

143 för utskottet

22 för res. 6

127 avstod

57 frånvarande

Kammaren godkände utskottets motivering.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 91 M, 18 FP, 17 C, 17 KD

För res. 6: 22 MP

Avstod: 90 S, 1 M, 1 C, 19 SD, 16 V

Frånvarande: 22 S, 15 M, 3 MP, 6 FP, 5 C, 3 V, 2 KD, 1 -

Punkt 4 (Jämställdhet inom statliga företag)

1. utskottet
2. res. 7 (MP, S, V)

Votering:

164 för utskottet

128 för res. 7

57 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 92 M, 18 FP, 18 C, 19 SD, 17 KD

För res. 7: 90 S, 22 MP, 16 V

Frånvarande: 22 S, 15 M, 3 MP, 6 FP, 5 C, 3 V, 2 KD, 1 -

Punkt 6 (Vattenfall AB)

1. utskottet

2. res. 8 (S)

3. res. 9 (MP)

4. res. 10 (V)

Förberedande votering 1:

22 för res. 9

16 för res. 10

253 avstod

58 frånvarande

Kammaren biträdde res. 9.

Förberedande votering 2:

90 för res. 8

23 för res. 9

179 avstod

57 frånvarande

Kammaren biträdde res. 8.

Huvudvotering:

164 för utskottet

90 för res. 8

38 avstod

57 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 92 M, 18 FP, 18 C, 19 SD, 17 KD

För res. 8: 90 S

Avstod: 22 MP, 16 V

Frånvarande: 22 S, 15 M, 3 MP, 6 FP, 5 C, 3 V, 2 KD, 1 -

Punkt 8 (Sveaskog AB:s jaktarrenden)

1. utskottet

2. res. 12 (S, SD, V)

Votering:

168 för utskottet

124 för res. 12

57 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Prot. 2011/12:39
30 november

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 1 S, 92 M, 22 MP, 18 FP, 18 C, 17 KD
För res. 12: 89 S, 19 SD, 16 V
Frånvarande: 22 S, 15 M, 3 MP, 6 FP, 5 C, 3 V, 2 KD, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

NU4 Stärkt konsumentroll för en utvecklad elmarknad och ett uthålligt energisystem

Punkt 1 (Timmätning för elkonsumenter)

1. utskottet
2. res. 1 (V, MP)
Votering:
254 för utskottet
38 för res. 1
57 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 90 S, 92 M, 18 FP, 18 C, 19 SD, 17 KD
För res. 1: 22 MP, 16 V
Frånvarande: 22 S, 15 M, 3 MP, 6 FP, 5 C, 3 V, 2 KD, 1 -

Punkt 2 (Smarta elnät och smarta elmätare)

1. utskottet
2. res. 2 (S)
Votering:
202 för utskottet
90 för res. 2
57 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 92 M, 22 MP, 18 FP, 18 C, 19 SD, 16 V, 17 KD
För res. 2: 90 S
Frånvarande: 22 S, 15 M, 3 MP, 6 FP, 5 C, 3 V, 2 KD, 1 -

Punkt 3 (Nättariffer och elräkningar)

1. utskottet
2. res. 3 (V, MP)
Votering:
251 för utskottet
38 för res. 3
60 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 89 S, 91 M, 18 FP, 18 C, 18 SD, 17 KD
För res. 3: 22 MP, 16 V
Frånvarande: 23 S, 16 M, 3 MP, 6 FP, 5 C, 1 SD, 3 V, 2 KD, 1 -

Punkt 4 (Egenproducerad el och nettodebitering)

1. utskottet
2. res. 4 (S, MP, V)

Votering:

164 för utskottet

128 för res. 4

57 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 92 M, 18 FP, 18 C, 19 SD, 17 KD

För res. 4: 90 S, 22 MP, 16 V

Frånvarande: 22 S, 15 M, 3 MP, 6 FP, 5 C, 3 V, 2 KD, 1 -

Punkt 5 (Marknaden för energitjänster)

1. utskottet
2. res. 5 (S, MP, V)

Votering:

164 för utskottet

128 för res. 5

57 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 92 M, 18 FP, 18 C, 19 SD, 17 KD

För res. 5: 90 S, 22 MP, 16 V

Frånvarande: 22 S, 15 M, 3 MP, 6 FP, 5 C, 3 V, 2 KD, 1 -

Punkterna 6 och 7

Kammaren biföll utskottets förslag.

NU6 En ny lag om elcertifikat – enklare regler och en gemensam elcertifikatsmarknad

Punkt 1 (Avslag på propositionen)

1. utskottet
2. res. 1 (S, MP, V)

Votering:

164 för utskottet

128 för res. 1

57 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 92 M, 18 FP, 18 C, 19 SD, 17 KD

För res. 1: 90 S, 22 MP, 16 V

Frånvarande: 22 S, 15 M, 3 MP, 6 FP, 5 C, 3 V, 2 KD, 1 -

Punkt 2 (Vattenkraften i elcertifikatssystemet)

1. utskottet

2. res. 2 (V, MP)

Votering:

253 för utskottet

39 för res. 2

57 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 89 S, 92 M, 18 FP, 18 C, 19 SD, 17 KD

För res. 2: 1 S, 22 MP, 16 V

Frånvarande: 22 S, 15 M, 3 MP, 6 FP, 5 C, 3 V, 2 KD, 1 -

Punkt 3 (Miljökrav för elcertifikat för vattenkraft)

1. utskottet

2. res. 4 (V, MP)

Votering:

164 för utskottet

38 för res. 4

90 avstod

57 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 2 S, 90 M, 18 FP, 18 C, 19 SD, 17 KD

För res. 4: 22 MP, 16 V

Avstod: 88 S, 2 M

Frånvarande: 22 S, 15 M, 3 MP, 6 FP, 5 C, 3 V, 2 KD, 1 -

Hans Hoff (S) anmälde att han avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Punkterna 4 och 5

Kammaren biföll utskottets förslag.

SoU5 Tandvård för personer med vissa sjukdomar eller funktionsnedsättningar

Punkt 1 (Ny utredning om ytterligare patientgrupper som bör omfattas)

1. utskottet

2. res. 1 (MP, V)

Votering:

254 för utskottet

38 för res. 1

57 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 90 S, 92 M, 18 FP, 18 C, 19 SD, 17 KD

För res. 1: 22 MP, 16 V

Frånvarande: 22 S, 15 M, 3 MP, 6 FP, 5 C, 3 V, 2 KD, 1 -

Punkt 2 (Nationella riktlinjer)

1. utskottet
2. res. 2 (S, MP, V)

Votering:

164 för utskottet

128 för res. 2

57 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 92 M, 18 FP, 18 C, 19 SD, 17 KD

För res. 2: 90 S, 22 MP, 16 V

Frånvarande: 22 S, 15 M, 3 MP, 6 FP, 5 C, 3 V, 2 KD, 1 -

Punkt 3 (Årlig indexuppräkning)

1. utskottet

2. res. 3 (MP)

Votering:

268 för utskottet

22 för res. 3

59 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 88 S, 92 M, 18 FP, 18 C, 19 SD, 16 V, 17 KD

För res. 3: 22 MP

Frånvarande: 24 S, 15 M, 3 MP, 6 FP, 5 C, 3 V, 2 KD, 1 -

Punkterna 4 och 5

Kammaren biföll utskottets förslag.

FiU6 AP-fondernas verksamhet t.o.m. 2010

Punkt 1

Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 2 (Miljö och etik i AP-fondernas placeringar)

1. utskottet

2. res. 1 (MP, V)

Votering:

254 för utskottet

38 för res. 1

57 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 90 S, 92 M, 18 FP, 18 C, 19 SD, 17 KD

För res. 1: 22 MP, 16 V

Frånvarande: 22 S, 15 M, 3 MP, 6 FP, 5 C, 3 V, 2 KD, 1 -

Punkt 3 (Förbud mot rörliga ersättningar i AP-fonderna)

1. utskottet

2. res. 2 (V)

Votering:

275 för utskottet

16 för res. 2

58 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 90 S, 92 M, 22 MP, 18 FP, 17 C, 19 SD, 17 KD

För res. 2: 16 V

Frånvarande: 22 S, 15 M, 3 MP, 6 FP, 6 C, 3 V, 2 KD, 1 -

15 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

UU1 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan

Punkt 2 (Anslagen under utgiftsområde 5 Internationell samverkan)

1. utskottet

2. res. 1 (SD)

Votering:

272 för utskottet

19 för res. 1

58 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 90 S, 92 M, 22 MP, 17 FP, 18 C, 16 V, 17 KD

För res. 1: 19 SD

Frånvarande: 22 S, 15 M, 3 MP, 7 FP, 5 C, 3 V, 2 KD, 1 -

Punkt 3 (Konflikthantering, medling och fredsarbete)

1. utskottet

2. utskottets förslag till beslut med godkännande av motiveringen i res. 2 (SD)

Votering:

273 för utskottet

19 för res. 2

57 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 90 S, 92 M, 22 MP, 18 FP, 18 C, 16 V, 17 KD

För res. 2: 19 SD

Frånvarande: 22 S, 15 M, 3 MP, 6 FP, 5 C, 3 V, 2 KD, 1 -

Punkt 4 (Kvinnor, fred och säkerhet)

1. utskottet

2. res. 3 (MP)

Votering:

254 för utskottet

38 för res. 3

57 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 90 S, 92 M, 18 FP, 18 C, 19 SD, 17 KD

För res. 3: 22 MP, 16 V

Frånvarande: 22 S, 15 M, 3 MP, 6 FP, 5 C, 3 V, 2 KD, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

UbU6 Statliga insatser för akademiker med utländsk utbildning

Kammaren biföll utskottets förslag.

MJU3 Ändring i lagen om tävling med hästdjur

Kammaren biföll utskottets förslag.

MJU8 Utdelning av livsmedel till de sämst ställda i unionen

Kammaren biföll utskottets förslag.

MJU7 Utlåtande med anledning av kommissionens meddelande om den gemensamma fiskeripolitikens internationella dimension, KOM(2011)424

Kammaren biföll utskottets förslag.

SkU12 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag om skatt på finansiella transaktioner

1. utskottet

2. res. 1 (S)

3. res. 2 (MP, V)

Förberedande votering:

91 för res. 1

38 för res. 2

161 avstod

59 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

164 för utskottet

90 för res. 1

38 avstod

57 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Prot. 2011/12:39
30 november

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 92 M, 18 FP, 18 C, 19 SD, 17 KD
För res. 1: 90 S
Avstod: 22 MP, 16 V
Frånvarande: 22 S, 15 M, 3 MP, 6 FP, 5 C, 3 V, 2 KD, 1 -

AU3 Subsidiaritetsprövning av förslaget till förordning om Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter (2014–2020)

1. utskottet
2. res. (S)
Votering:
202 för utskottet
90 för res.
57 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 92 M, 22 MP, 18 FP, 18 C, 19 SD, 16 V, 17 KD
För res.: 90 S
Frånvarande: 22 S, 15 M, 3 MP, 6 FP, 5 C, 3 V, 2 KD, 1 -

AU4 Subsidiaritetsprövning av förslaget till förordning om Europeiska unionens program för social förändring och social innovation

1. utskottet
2. res. 1 (SD)
3. res. 2 (V)

Förberedande votering:

19 för res. 1
17 för res. 2
254 avstod
59 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:
257 för utskottet
19 för res. 1
16 avstod
57 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 90 S, 92 M, 22 MP, 18 FP, 18 C, 17 KD
För res. 1: 19 SD
Avstod: 16 V
Frånvarande: 22 S, 15 M, 3 MP, 6 FP, 5 C, 3 V, 2 KD, 1 -

16 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades

Proposition

2011/12:35 2006 års sjöarbetskonvention

Skrivelser

2011/12:30 Riksrevisionens rapport om effektiviteten i statens arbete med att motverka bidragsbrott

2011/12:36 Riksrevisionens rapport om användningen av basanslaget för forskning och forskarutbildning

2011/12:38 2011 års redogörelse för tillämpningen av lagen om särskild utlänningskontroll

EU-dokument

KOM(2011)793 Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om alternativ tvistlösning vid konsumenttvister och om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och direktiv 2009/22/EG

KOM(2011)794 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om tvistlösning online vid konsumenttvister

Prot. 2011/12:39

30 november

17 § Anmälan om interpellation

Anmälades att följande interpellation framställdes

den 30 november

2011/12:155 Det estetiska lärandet i gymnasieskolan

av *Tina Ehn* (MP)

till utbildningsminister Jan Björklund (FP)

Interpellationen redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 6 december.

18 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 30 november

2011/12:191 Trafikverket och banunderhållsföretaget Balfour Beatty

av *Siv Holma* (V)

till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

2011/12:192 Samfälligheter, moms och parkering

av *Hans Olsson* (S)

till finansminister Anders Borg (M)

2011/12:193 Veteranpolitik

av *Roza Güclü Hedin* (S)

till försvarsminister Sten Tolgfors (M)

2011/12:194 Bredband i försörjningsstödet

av *Lars Mejern Larsson* (S)

till statsrådet Maria Larsson (KD)

2011/12:195 LOV i särskilt boende
av *Lena Hallengren* (S)
till statsrådet *Maria Larsson* (KD)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 6 december.

19 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmäldes att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 30 november

2011/12:147 Esma och offentlighetsprincipen

av *Hans Olsson* (S)
till statsrådet *Peter Norman* (M)

2011/12:148 Momsersättning för samordningsförbunden

av *Hans Olsson* (S)
till finansminister *Anders Borg* (M)

2011/12:150 Kvinnors företagande

av *Carina Hägg* (S)
till näringsminister *Annie Lööf* (C)

2011/12:152 Mitträcken på de farligaste vägarna

av *Lars Mejern Larsson* (S)
till statsrådet *Catharina Elmsäter-Svärd* (M)

2011/12:153 Tydligare skyltning vid pågående vägarbeten

av *Lars Mejern Larsson* (S)
till statsrådet *Catharina Elmsäter-Svärd* (M)

2011/12:154 Säkerhetsutbildning för vägarbetare

av *Lars Mejern Larsson* (S)
till statsrådet *Catharina Elmsäter-Svärd* (M)

2011/12:158 Ett internationellt vapenhandelsfördrag, ATT

av *Carina Hägg* (S)
till statsrådet *Ewa Björling* (M)

2011/12:159 Skydd av barn

av *Carina Hägg* (S)
till justitieminister *Beatrice Ask* (M)

2011/12:160 Miljögifter i mat

av *Jens Holm* (V)
till miljöminister *Lena Ek* (C)

2011/12:162 Utbildning av reservofficerare

av *Allan Widman* (FP)
till försvarsminister *Sten Tolgfors* (M)

2011/12:163 Kroppsvisitation

av *Roger Haddad* (FP)
till justitieminister *Beatrice Ask* (M)

2011/12:164 Villaköparens trygghet

av *Marianne Berg* (V)
till justitieminister *Beatrice Ask* (M)

2011/12:165 Fritt internet

av *Monica Green* (S)
till statsrådet Anna-Karin Hatt (C)

2011/12:166 Miljöskadliga subventioner

av *Jens Holm* (V)
till miljöminister Lena Ek (C)

2011/12:167 Försäkringskassans nationella center i Karlshamn

av *Suzanne Svensson* (S)
till statsrådet Ulf Kristersson (M)

2011/12:168 Tillgänglighet för funktionshindrade på Norrlandstågen

av *Jonas Sjöstedt* (V)
till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

2011/12:169 Gravitetsspenning för egenföretagare

av *Johan Andersson* (S)
till näringsminister Annie Lööf (C)

2011/12:171 Internationella idrottsevenemang

av *Gunnar Sandberg* (S)
till kultur- och idrottsminister Lena Adelsohn Liljeroth (M)

2011/12:172 FN:s internationella dag den 25 november

av *Carina Hägg* (S)
till justitieminister Beatrice Ask (M)

2011/12:173 Polisens nya fördelningsmodell

av *Lena Olsson* (V)
till justitieminister Beatrice Ask (M)

2011/12:174 Palestinskt medlemskap i FN

av *Peter Hultqvist* (S)
till utrikesminister Carl Bildt (M)

2011/12:175 Stöd till FN-tribunalen för Libanon

av *Roger Haddad* (FP)
till utrikesminister Carl Bildt (M)

2011/12:176 Kvinnokonventionen

av *Carina Hägg* (S)
till utrikesminister Carl Bildt (M)

2011/12:178 Women 2 Drive

av *Carina Hägg* (S)
till utrikesminister Carl Bildt (M)

2011/12:180 Anslag till Nyföretagarcentrums mentorprogram

av *Krister Örnffjäder* (S)
till näringsminister Annie Lööf (C)

2011/12:181 Flygförbindelse Östersund–Umeå

av *Siv Holma* (V)
till statsrådet Catharina Elmsäter-Svärd (M)

2011/12:182 Behov av satsningar på arbetsmarknadsutbildning i Gävleborgs län

av *Ulla Andersson* (V)
till arbetsmarknadsminister Hillevi Engström (M)

Prot. 2011/12:39
30 november

2011/12:183 Ungdomar som informatörer i polisens verksamhet
av *Gunilla Svantorp* (S)
till justitieminister Beatrice Ask (M)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 6 december.

20 § Kammaren åtskildes kl. 16.31.

Förhandlingarna leddes
av tredje vice talmannen från sammanträdets början till och med 12 §
anf. 28 (delvis) och
av talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

KARI HASSELBERG

/Eva-Lena Ekman

1 § Justering av protokoll.....	1
2 § Anmälan om sammansatt utrikes- och försvarsutskott.....	1
3 § Anmälan om inkomna faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen.....	2
4 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer.....	3
5 § Hänvisning av ärenden till utskott	3
6 § Internationell samverkan	4
Utrikesutskottets betänkande 2011/12:UU1	4
Anf. 1 BODIL CEBALLOS (MP).....	4
Anf. 2 JULIA KRONLID (SD)	6
Anf. 3 BODIL CEBALLOS (MP) replik	8
Anf. 4 JULIA KRONLID (SD) replik.....	8
Anf. 5 BODIL CEBALLOS (MP) replik	8
Anf. 6 JULIA KRONLID (SD) replik.....	8
Anf. 7 URBAN AHLIN (S).....	9
Anf. 8 KARIN ENSTRÖM (M).....	10
Anf. 9 JULIA KRONLID (SD) replik.....	11
Anf. 10 KARIN ENSTRÖM (M) replik.....	12
Anf. 11 JULIA KRONLID (SD) replik	12
Anf. 12 KARIN ENSTRÖM (M) replik.....	12
Anf. 13 FREDRIK MALM (FP)	13
Anf. 14 ABIR AL-SAHLANI (C).....	14
Anf. 15 HANS LINDE (V).....	16
Anf. 16 DÉSIREE PETHRUS (KD)	18
Anf. 17 ELISABETH BJÖRNSDOTTER RAHM (M).....	20
(Beslut fattades under 15 §.).....	22
7 § Statliga insatser för akademiker med utländsk utbildning	22
Utbildningsutskottets betänkande 2011/12:UbU6	22
(Beslut fattades under 15 §.).....	22
8 § Ändring i lagen om tävling med hästdjur	22
Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2011/12:MJU3	22
(Beslut fattades under 15 §.).....	22
9 § Utdelning av livsmedel till de sämst ställda i unionen	22
Miljö- och jordbruksutskottets utlåtande 2011/12:MJU8	22
(Beslut fattades under 15 §.).....	22
10 § Utlåtande med anledning av kommissionens meddelande om den gemensamma fiskeripolitikens internationella dimension	23
Miljö- och jordbruksutskottets utlåtande 2011/12:MJU7	23
(Beslut fattades under 15 §.).....	23
11 § Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag om skatt på finansiella transaktioner	23
Skatteutskottets utlåtande 2011/12:SkU12	23
Anf. 18 FREDRIK OLOVSSON (S).....	23
Anf. 19 MATS PERTOFT (MP)	24

Anf. 20 JACOB JOHNSON (V)	25
Anf. 21 JOHNNY MUNKHAMMAR (M)	26
Anf. 22 DAVID LÅNG (SD)	28
Anf. 23 GUNNAR ANDRÉN (FP)	29
(Beslut fattades under 15 §.)	29
12 § Subsidiaritetsprövning av förslaget till förordning om Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter (2014–2020)	29
Arbetsmarknadsutskottets utlåtande 2011/12:AU3	29
Anf. 24 PATRIK BJÖRCK (S)	30
Anf. 25 TOMAS TOBÉ (M)	31
Anf. 26 PATRIK BJÖRCK (S) replik	33
Anf. 27 TOMAS TOBÉ (M) replik	34
Anf. 28 PATRIK BJÖRCK (S) replik	34
Anf. 29 TOMAS TOBÉ (M) replik	35
(Beslut fattades under 15 §.)	35
13 § Subsidiaritetsprövning av förslaget till förordning om Europeiska unionens program för social förändring och social innovation	35
Arbetsmarknadsutskottets utlåtande 2011/12:AU4	35
Anf. 30 SVEN-OLOF SÄLLSTRÖM (SD)	36
Anf. 31 JOSEFIN BRINK (V)	36
Anf. 32 PATRIK BJÖRCK (S)	37
Anf. 33 PENILLA GUNTHER (KD)	37
(Beslut fattades under 15 §.)	38
Ajournering	38
Återupptagna förhandlingar	38
14 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 24 november	39
NU5 Statliga företag	39
NU4 Stärkt konsumentroll för en utvecklad elmarknad och ett uthålligt energisystem	42
NU6 En ny lag om elcertifikat – enklare regler och en gemensam elcertifikatsmarknad	43
SoU5 Tandvård för personer med vissa sjukdomar eller funktionsnedsättningar	44
FiU6 AP-fondernas verksamhet t.o.m. 2010	45
15 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde	46
UU1 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan	46
UbU6 Statliga insatser för akademiker med utländsk utbildning	47
MJU3 Ändring i lagen om tävling med hästdjur	47
MJU8 Utdelning av livsmedel till de sämst ställda i unionen	47
MJU7 Utlåtande med anledning av kommissionens meddelande om den gemensamma fiskeripolitikens internationella dimension, KOM(2011)424	47

SkU12 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag om skatt på finansiella transaktioner	47	Prot. 2011/12:39
AU3 Subsidiaritetsprövning av förslaget till förordning om Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter (2014–2020)	48	<u>30 november</u>
AU4 Subsidiaritetsprövning av förslaget till förordning om Europeiska unionens program för social förändring och social innovation.....	48	
16 § Bordläggning.....	48	
17 § Anmälan om interpellation	49	
18 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	49	
19 § Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	50	
20 § Kammaren åtskildes kl. 16.31.....	52	

Prot. 2011/12:39
30 november

Tryck: Elanders, Vällingby 2011